ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

9 770032 339010

2. VIII 1991. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ●
ГОДИНА LIII ● ЦЕНА: 35 ДИН. ●
БРОЈ 2066

НЕОБИЧНА ПРИЧА ИЗ РАТА

АВИОН ФАНТОМ

Веровали или не!

ГРОФ ВАЛТХОФ

ОД НОРТХАМБЕРЛАНДА КОЈИ ЈЕ 1076. ГОДИНЕ ПОГУБЉЕН ЗБОГ ИЗДАЈЕ, ЗНАО ЈЕ НАПАМЕТ ЦЕЛУ КЊИГУ ПСАЛАМА И РЕЦИТОВАО ИХ ЈЕ СВАКОДНЕВНО ПУНЕ 24 ГОДИНЕ.

СУПРУЖНИЦИ Матеус

ИЗ ЕВОРЕ У ПОРТУГАЛИЈИ РОЂЕНИ СУ 1. ЈАНУАРА 1801. ГОДИНЕ, СРЕЋНО СУ ПРОЖИВЕЛИ ЦЕЛО 19. СТОЛЕЋЕ И ОБОЈЕ УМРЛИ 31. ДЕЦЕМБРА 1900. ГОД.

ВОДОПАД ВАДИЧЕП

НАЛАЗИ СЕ КРАЈ ЖЕРАРДМЕРА У ФРАНЦУСКОЈ.

Александар Хамилтон

(1765 - 1824)
ЕНГЛЕСКИ ОРИЈЕНТАЛИСТА И ПРОФЕСОР НА ХЕИЛЗБЕРИ -КОЛЕЏУ, ДЕЦЕНИЈАМА ЈЕ БИО ЈЕДИНИ ПОЗНАВАЛАЦ САНСКРИТА У ЕВРОПИ.

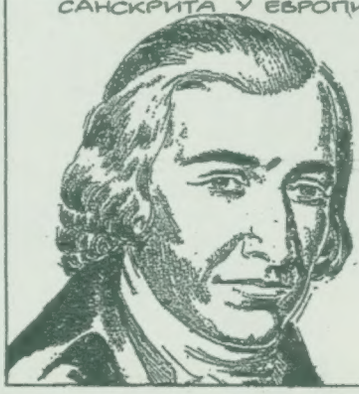

КОЊ

ВЛАСНИШТВО НОРМАНА ВАТСОНА ИЗ НИЈАГАРА ФОЛСА (ОНТАРИО, КАНАДА), ИМАО ЈЕ ЗУБ НА ЛЕВОМ УВЕТУ.

ПИСМО ТИФИНАР

КОЈЕ КОРИСТЕ ТУАРЕЗИ, АРАПСКИ НАРОД ИЗ САХАРЕ, МОЖЕ ДА СЕ ПИШЕ СЛЕВА НАДЕСНО И ОБРНУТО КАО И ОДОЗГО НАДОЛЕ И ОДОЗДО НАГОРЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● колико има мрава на свету? Задатак да их преброји поставио је себи амерички биолог Томас Грајдел и изгледа да ће у томе успети. Можда не баш тачно у главу, али метод му је веома оригиналан: научник је открио да у атмосфери има испарења мрављe киселине и на основу тога дошао до закључка да није тешко израчунати њену количину. А кад се зна концентрација мрављe киселине у ваздуху и колико је произвођи један мрав, све даље је једноставан рачун.

●●● Калифорнијски центар за пољопривреду и исхрану издао је недавно каталог у коме је наведено шездесетак фирми које се баве продајом разних бубица, крпеља, пужева и осталих животиња које су корисне у борби против паразита. Откако је употреба пестицида доведена под знак питања, природни непријатељи штеточина све се више траже и купују на америчком тржишту.

●●● како је настао шаљиви назив за Северноамериканце и њихову владу – Ујка Сам (енгл. uncle Sam)? У рату за независност Северне Америке од Британије постојао је извесни Елберт Андерсон, војни ліферант, а надзорник ліфероване робе кога је на то место поставила влада звао се Семјуел Вилсон, познатији као „анкл Сам". На сву упаковану муницију стављани су знаци Е. А. (Елберт Андерсон) и U. S. (United States). Кад су једном запитали некога ко је стављао ове знаке и шта значе та слова, одговорио је: Елберт Андерсон и Uncle Sam. Штампа је прихватила ову шалу и разнела је по целом свету.

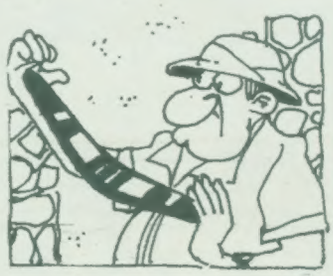

●●● још су одавно научници сумњали да су криви дрвени предмети нађени у Тутанкамоновој гробници, у ствари, бумеранзи. Француски научник Жак Тома утрошио је годину дана да би направио њихове савршене копије и испробао како лете. Његов закључак: то су заиста бумеранзи стари 3.000 година.

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

Walt Disney

ЏАЏА ЏАТАК

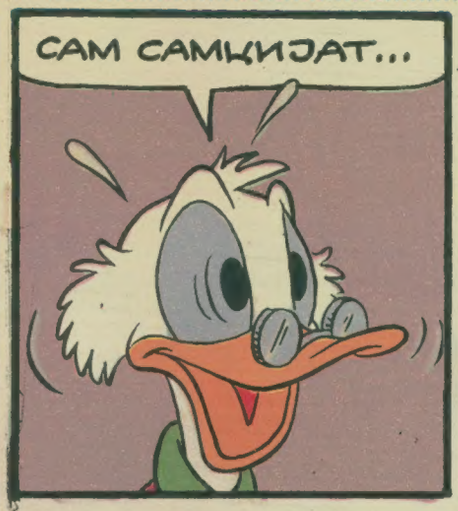

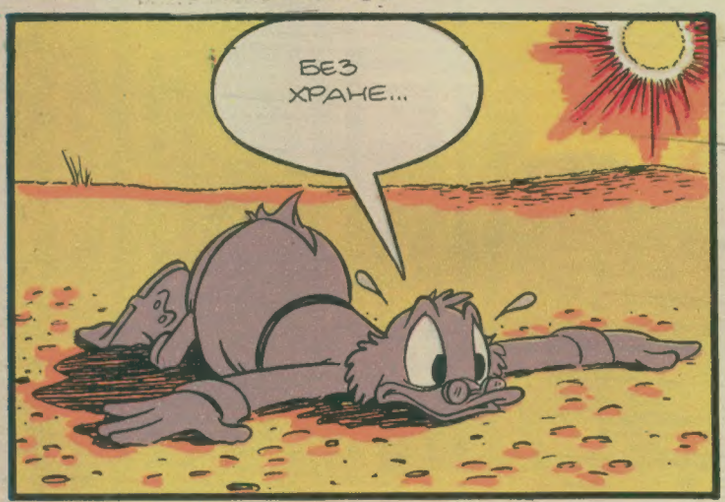

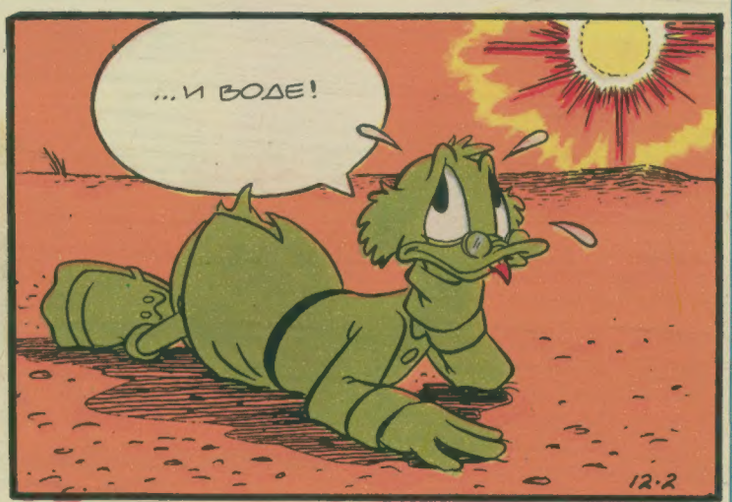

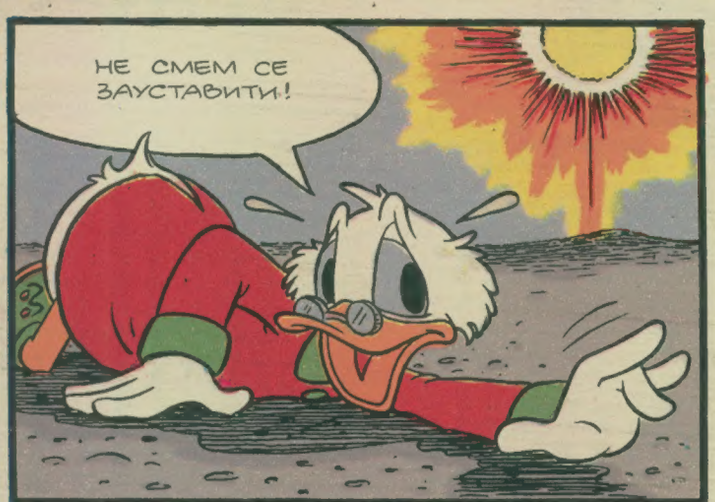

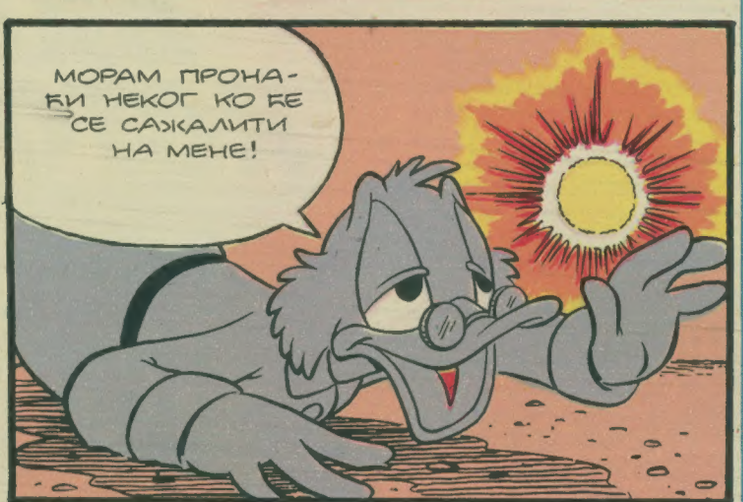

©1990 The Walt Disney Company
All Rights Reserved

И сам део легенде, чувени Наполеонов шешир нашао се у средишту крваве ратне драме и „издаје" једног немачког високог официра...

НАПОЛЕОНОВ ШЕШИР ПОД БОМБАМА

Може ли се Наполеон замислити без овог шешира? Догодило се да и судбина тог филцаног предмета испадне – наполеоновска...

ГОСПОДИНЕ, ОВДЕ ЈЕ ВАША ИСТОРИЈА

Етамп, градић на југу париске регије, постао је 13. јуна 1940. године средиште трагичних догађаја. Пред најездом немачких трупа из Париза је нагрнуло све што се могло кретати путевима који су водили ка југу. За многе се та бежанија трагично завршила у Етампу. Поворке људи, кофери и завежљаји, дечија колица, аутомобили и запреге, војни камиони, све је то стајало безнадежно на путу којим се више никуда није могло. С првим мраком и мештане и избеглице све је више обузимала паника.

То од чега су сви страховали догодило се следећег дана око десет сати. Немачки авиони у налету засули су градић бомбама, а затим је уследио још један напад из ниског лета митраљирајући немоћне живе мете.

Стотине мртвих и ко зна колико рањених остало је на улицама полусрушеног Етампа, а букнуло је одмах неколико пожара пошто су возила у којима је још било горива експлодирала. Завладао је ужас тим већи што се ближио час када ће Немци ући. Иако тешко, крчећи пут између тела, рушевина и непомичних возила, рањеници су на носилима начињеним од извађених врата пребацивани у месну болницу.

А у болници је, готово без икаквих средстава, збрињавао људе један једини лекар доктор Гији, који је овде дошао као мобилисани мајор. Доктор је пружао прву помоћ као на покретној траци, јер се сваког часа број рањеника повећавао. Како би мало олакшали прилаз болничкој капији, људи су погурали два камиона француске војске која су се ту нашла и на које нико није обраћао пажњу у општем метежу. Уосталом, таквих камиона било је свуда по градићу.

Официр у тајној мисији

Ујутро 15. јуна Немци су ушли у Етамп и то је означило крај наде преживелих да ће се пробити на југ и побећи. Доктор Гији неуморно је помагао својим рањеницима, па једва да је дигао главу када се пред њим створио немачки официр високог ранга, који је припадао Главном штабу генерала Фон Кајтела. Супротно свему што се могло очекивати, немачки официр није био ни набусит ни надмен него је веома учтиво поздравио доктора и замолио га за мало времена!

Доктор се извинио и одговорио да заиста нема баш много времена, али официр је захтевао кратак разговор – насамо и доктор је схватио да мора да послуша. Претпостављао је и прибојавао се да Немци и овде траже француске војнике како би их заробили. Уосталом, напољу су се већ стварале поворке ратних заробљеника.

Разговор је, међутим, на докторово запрепашћење кренуо у сасвим неочекиваном и, мало је рећи, чудноватом правцу. Немачки официр је веома значајно обавестио доктора како напољу стоје два камиона! Доктор Гији се нашао у чуду. Два камиона, па шта, има их, уосталом, свуда!? Још се више зачудио када га је Немац замолио да пође с њим до тих камиона. Уз пут је додао:

– У камионима се налази нешто што је од посебног значаја за француску историју.

Озбиљан тон којим је немачки официр озговорио ове речи и призвук тајне и саучесништва уверили су доктора да се догађа нешто неуобичајено.

Какав ратни плен!

Камиони су се налазили на неколико корака од болнице, нетакнути и неоштећени у масакру. Сада су их чували војници Вермахта које је, очито, ту поставио официр – јунак ове приче.

Доктор Гији и његов необичан водич попели су се у први камион. Био је натоварен сандуцима. Отворивши први доктор је у њему угледао сабље и пушке. Истога часа је схватио да потичу из времена Првог Царства. Погледао је официра, а онда су отворили други сандук. Доктор се умало није срушио када је из њега подигао врпцу Легије части која је припадала – Наполеону!

Руке су му помало дрхтале док је отварао трећи сандук, па четврти, пети и тако редом. У свима су се налазили „култни" предмети: Наполеонова униформа коју је носио у бици код Маренга, сабље које је уручивао својим маршалима, одење и златници, па одора и сви остали предмети који су служили за његово крунисање. Налазио се ту, уредно и пажљиво спакован, штит Матије Корвина, мађарског краља и, најзад, међу свим тим стварима непроцењиве вредности лежао је и шешир, чувени Наполеонов полукружни

шешир који је део његове легенде!

Какав ратни плен! Садржај два камиона који је чудесном игром судбине остао нетакнут донеће овом немачком официру, мислио је доктор Гији, одликовање. Али, зашто је баш њега довео за сведока? То доктору није било јасно. А онда је прича добила не само нечекиван него и одиста невероватан обрт.

Болничка собица као трезор

Уместо да нареди својим војницима да пребаце ово благо у немачке камионе, официр је тихим, али сталоженим гласом само рекао доктору да сандуке смести на неко сигурније место у својој болници!

Ускоро су се сандуци нашли у једној од оних забачених собица које готово да ничему не служе и у које нико не залази. Високи официр био је, у то нема сумње, „издајник" из немачког угла, а херој из француског. Наполеонове ствари, као и друге историјске вредности и национално благо, биле су запаковане како би се склониле од очију окупатора. Требало је да камиони одвезу свој товар у Дордоњу, област која се сматрала сигурном, али, догодило се да се нађу у гужви већ у Етампу, тако рећи на излазу из Париза.

Разуме се, она болничка собица није могла да буде трајно решење за овако драгоцени товар, а и доктор Гији није могао да преузме још и ту одговорност на себе. Чим су се околности колико-толико смириле, он је обавестио генерала Маријоа, управника Дома инвалида где се налази и Наполеонов гроб, о томе шта се крије у болници у Етампу. Тада су предузете све потребне мере и ускоро су сандуци поново натоварени на два камиона и упућени натраг у Париз...

Припремила
М. Крстуловић

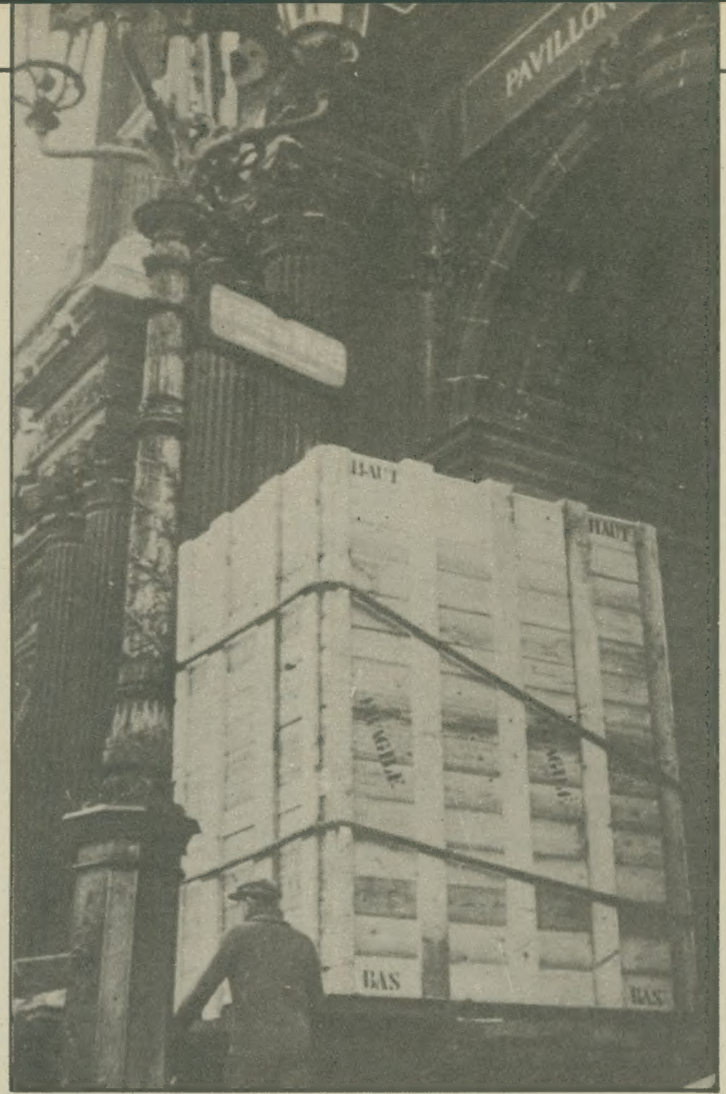

Чим је избио рат, Французи су почели брижљиво да пакују уметничке и музејске предмете и да их склањају по музејима у унутрашњости где су били сигурнији

илустровао: Брана Јовановић

КАД СУ БОГОВИ МИЛОСТИВИ

КРАЉЕВСТВО СУВОГ ЗЛАТА

Племе Ашанти из Гане просто плива у злату. Има га толико и тако је фине обраде да у поређењу с њим злато британске Круне изгледа готово сиротињски. Прстење и наруквице, дијадеме и игле, брошеви, алке за ножне чланке, украси за седла, чак и дршке перушки за растеривање мува: свако ко је у племену „неко" носи на себи бар неколико килограма сувог злата. Они најважнији имају га највише, па се дешава да се на рукама племенске аристократије нађе толико накита да су великодостојници у стању да се крећу само уколико претешке руке положе на рамена пратилаца.

А једном годишње у граду Кумасију одржава се светковина у част Ашантехена, краља свих Ашантија. Град се тада претвара у сајам злата каквог вероватно нема ни на једном другом месту на свету.

Једно такво славље одржано је недавно у славу Његовог Величанства Отумфуа

У доњем левом углу: Отумфуо Нана Опоку Варе II у краљевској носиљци. Горе, десно: свештеница са церемонијалном перушком за растеривање мува. Испод: краљевски пратиоци препознају се по златним мини штитовима, односно књигама од злата које носе на глави.

Нане Опокуа Вареа II – бившег адвоката који се пре крунисања звао Метју Поку.

Некада су Гану с разлогом звали Златна обала. У унутрашњости земље и данас се налазе богата налазишта драгоценог метала. Много пре него што су је освојили Енглези и пре него што су робови, а затим и машине, почели да из утробе земље ваде злато, Ашанти су до њега долазили испирањем златоносног песка из река. Злато из Гвинеје (области између Сенегала и Анголе која обухвата десетак афричких држава, међу њима и Гану) било је на тако високој цени да су Енглези фунту која је за подлогу имала гвинејско злато ценили шилинг више. Тако је настала фунта која је уместо 20 вредела 21 шилинг и звала се гвинеја.

Злато је, верују Ашанти, божанског порекла – баш као и златни краљевски престо који је, каже легенда, на земљу пао пре тачно 300 година. Тренутно на њему седи Опуку Варе број два, бивши дипломац колеџа Мидл Темпл из Лондона, власник ролс-ројса, краљевске виле са еркондишном и осталим благодетима модерног доба, од 1970. године представник Ашанти божанства на земљи и неприкосновени владар златног Ашанти краљевства.

Великодостојници на рукама каткад носе толико злата да су у стању да се крећу само уколико их положе на рамена пратилаца. На малим сликама: дршке на палицама племенских поглавара обично приказују птице, дворане или неку познату изреку. Дршка у доњем левом углу илустрација је изреке: „Не једе ко је гладан, него онај коме је то право дато."

ПРОЧИТАЈ
ПРОСКИТАЈ

ОВЦЕ У ДУГИНИМ БОЈАМА

Идеја ће се сигурно допасти свима који брину о заштити животне околине, а задовољиће и најпробирљивије поборнике природне елеганције, осим што ће бити и одличан посао за оне који се баве производњом вуне. Реч је о природно обојеном крзну које су већ успели да добију у Институту за узгој животиња при Ветеринарском факултету у Перуђи, у Италији. Група младих истраживача, које предводи етнограф Карло Раниједи, већ годинама проучава обојеност оваца кроз њихову биолошку и генетску суштину и резултате свог истраживања примењује код свих животиња чије крзно има значај за производњу и трговину.

На овај начин су од мерино овце, кашмирске козе, алпаке и других животиња с крзном, захваљујући генетском одабиру, осим беле, добијене и све нијансе беж и браон боје, риђа, различите нијансе сиве и сасвим прна. Могућности су "практично неисцрпне, кажу у Институту у Перуђи, а то аутоматски искључује досадашње вештачко бојење вуне, доноси велике уштеде и истовремено повећава отпорност на сунчеве зраке.

Стручњаци из Перуђе, који су већ открили, односно препознали, на десетине различитих гена везаних за такозвану пигментацију крзна, за своја испитивања користе овцу пореклом са Корзике. То је европска раса која на себи има све могуће боје врста која је годинама била изолована на острву, па је зато и њен развојни пут један од најдужих.

Италијани кажу да ће се први природно обојени дуга-шампери, како су их они назвали, појавити кроз десетак година јер узгој разнобојних оваца тек треба да почне.

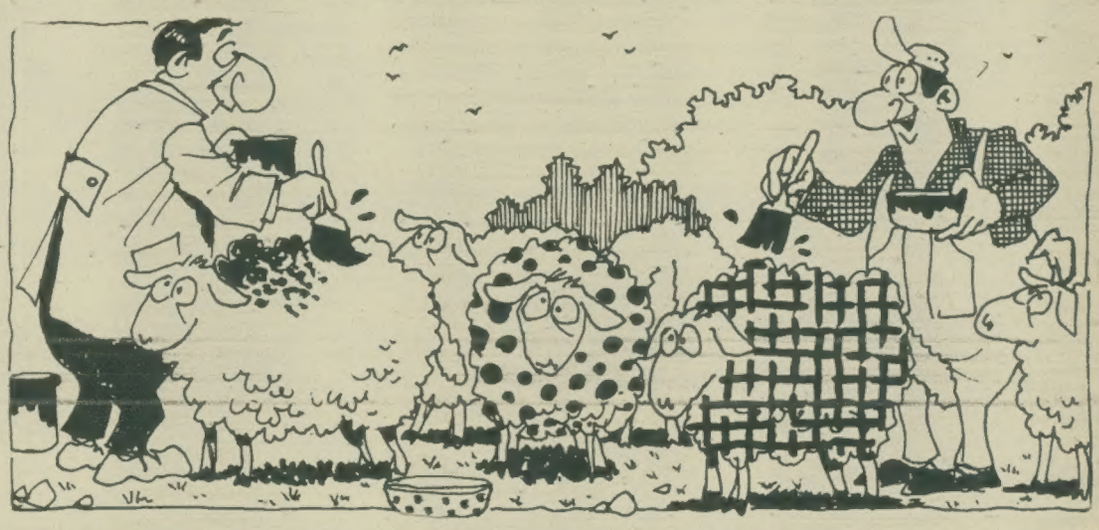

ПРЕТЕЧА ВОКМЕНА

Један вицкасти Американац опкладио се 1948. године да ће за годину дана продати нови производ, који је његов изум, и то у количини од пет милиона комада. Патент назван „Радио–шешир човека с Марса" био је, у ствари, шешир с радио–пријемником. Изгледао је као кацига из које су попут рогова штрчале две антене. Ова марсовска направа имала је, наравно, прекидач, дугме за бирање станица и слушалицу, и то за десно уво – јер, разуме се, још није био пронађен стерео – принцип помоћу кога би могло да „ужива" и лево уво. „Радио–шешир човека са Марса" био је тежак готово два килограма, и то без батерија.

Те године, пред Божић, локалне новине једног градића у америчкој држави Јута забележиле су пејаву људи, углавном у вечерњим часовима, са чудним шеширима на глави, али како је број становника тог места, према последњем попису износио 30.000 – постоји оправдана сумња у то да је изумитељ првог вокмена добио опкладу.

ВЕГЕТАРИЈАНЦИ, ОПРЕЗ!

Прошле године у Сједињеним Америчким Државама избила је тајанствена епидемија која је погодила око 1500 особа, од чега је 27 умрло. Главни симптоми били су болови у мишићима, температура, водени оток, красте на кожи и повећан број белих крвних зрнаца. Провере су одмах показале да су сви које је погодила ова чудна болест користили триптофан – аминокиселину која је неопходна за производњу протеина код људи.

Ова аминокиселина није много распрострањена у биљном свету, па је познато да недостаје организму вегетаријанаца. Зато у Америци и у неким земљама Европе, људи који су се определили за биљну храну користе производ који садржи чист триптофан. Осим што вегетаријанцима служи као дијететски додатак, овај производ се још рекламира и као средство против несанице и депресије.

Како је триптофан аминокиселина која представља један од стубова протеина, тешко је поверовати да може да буде штетан. Међутим, после годину дана мукотрпног рада откривено је у чему је тајна. Јапанска фирма која је производила овај препарат променила је начин припреме и загадила триптофан материјом која још није хемијски одређена, али је зато, сасвим сигурно, била узрочник поменуте епидемије.

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

ја у Јапану у школу идем

НА ЕКСКУРЗИЈЕ ТАКСИЈЕМ

Невоље у јапанском школству не смањују се са богатством. Варање на пријемним испитима, малтретирање деце, самоубиства, брину Јапанце

илустровао: Љубомир Милојевић-Љубац

У Јапану је ових дана приказана ТВ емисија у којој велики број црних удобних таксија стоји испред једног од лепих старинских хотела у древној јапанској престоници Кјоту.

– Помислили бисте да се овде одржава неки конгрес бизнисмена или да група локалних политичара из неког богатог краја креће у разгледање града-музеја – загонетно је рекао репортер – али боље погледајте сами! Тада је из рјокана, како се зову ови старински хотели, нахрупила гомила основаца, држећи се за руке, предвођени учитељима. Улазили су по четворо у таксије и онда је чудна поворка, на знак директора школе, кренула пут дивних храмова и палата.

– Била је то само екскурзија основаца из Токија која је дошла да види некадашње седиште јапанског цара – објаснио је репортер.

Родитељи јапанских ђака све више новца дају за школске екскурзије, захваљујући све бољем стандарду јапанске средње класе којој, према анкетама, припада чак 80 одсто Јапанаца. Мало старија деца одлазе чак на Хаваје, у Сједињене Државе и Енглеску, на крстарење луксузним бродовима према Аустралији и Новом Зеланду, а вожња таксијима уместо аутобусима нова је мода, пише јапански недељник „Аера". Лист је чак успео да нађе прву школу која је одлучила да организује разгледање Кјота таксијима. То је 1978. године учинила средња школа (одговара нашем 7. и 8. разреду основне и 1. средње) из Ниихаме у области Ехиме. Од тада 577.000 ђака годишње обиђе Кјото управо таксијима.

Хирофуми Мурата, директор такси предузећа „Теисан" из Кјота, рекао је репортеру „Аере" да изнајмљивање таксија за екскурзије и није неки велики трошак. – То кошта 3000 јена (20 долара) по ученику, што је само 600 јена више него да се изнајми аутобус. Овако је обилазак занимљивији, возач је истовремено водич, наставник и родитељ и сви су много задовољнији – каже Мурата.

За 9.606.786 ђака основних и 5.619.302 ученика нижих средњих школа у Јапану екскурзије су прави одмор од тешке школске године, која је завршена у марту, и не толико велики предах за нову школску годину која почиње већ у априлу. За разлику од наше деце Јапанци имају мали распуст на крају школске године, месец дана одмора лети и око две недеље око Нове године.

Док траје школска година, међутим, они су изложени великим напорима. Морају са што бољим оценама да заврше школу, припремају се у посебним вечерњим школама (које почињу одмах после наставе) за пријемне испите од средње школе до факултета, и још имају много хобија које им намећу родитељи. И сами наставници осећају да су деца изложена великим притисцима али иницијативама наставника често се успротиве баш сами родитељи. Тако је један од предлога да се више не иде у школу суботом једногласно одбачен јер су се мајке забринуле да им деца не заостану у образовању.

У том, пуном такмичења, друштвеном систему у Јапану напетости је и превише, па су честа самоубиства деце због неположених испита или различитих малтретирања којима су изложени од својих другова. Сваког часа избијају скандали због тајне продаје испитних питања амбициозним родитељима, а систем у коме се појединац жртвује за већину доказао је своју ефикасност кад су родитељи дечака који се убио због малтретирања изгубили процес. – Он очигледно није умео да се уклопи у околину – рекао је адвокат тужене школе и глатко добио парницу.

Драган Миленковић
дописник Танјуга
из Јапана

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

БАШ СЕ РАДУЈЕМ ШТО ИДЕМО НА ТАЈ ПРИЈЕМ!
АЛИ, ПРЕ НЕГО ШТО СТИГНЕМО, МОРАШ МИ ЧВРСТО ОБЕЋАТИ...
ОБЕЋАТИ? ШТА?
ДА ЋЕШ СЕ ПРИСТОЈНО ПОНАШАТИ!
ПРВО И НАЈВАЖНИЈЕ: НЕЋЕШ СЕ СВАЂАТИ...
CHRIS BROWNE
НЕЋЕШ ЗАГЛЕДАТИ СВАКУ ЗГОДНУ ЖЕНСКУ...
НЕЋЕШ ПРИЧАТИ ВИЦЕВЕ...
...НИТИ ЋЕШ ЈЕСТИ И ПИТИ ЗА ПЕТОРИЦУ!
ПА, РЕКЛА БИХ ДА ЈЕ ТО СВЕ!
5-26

ПРЕКО НЕБА ЗА 3 МИНУТА

Како „ухватити" сателит

Ако имате више од 34 године, онда се сигурно још сећате времена када је у орбити наше планете само Месец био Земљин пратилац. У то доба идеја о вештачким објектима који круже атмосфером припадала је области научне фантастике. Данас сателити више нису теорија већ сасвим уобичајена појава. Иако, малтене, нема особе која за њих није чула, вероватно се само мали број сећа да је „Спутњик 1" био први Земљин вештачки сателит лансиран 4. октобра 1957

Сви знамо шта су сателити, али се ретко ко може похвалити да је неки и видео (осим на фотографији). Зато би нам било чудно да се у друштву нађе неки паметњаковић који би погледао у небо и, као да је то најпростија ствар на свету, изјавио следеће:

– Она светлећа тачка на небу могла би да буде војни сателит који је доста ниско у орбити... Или се можда ради о сателиту који је ван употребе? За неколико секунди изгубиће се из вида, пре него што замакне за оно високо дрвеће. Видите, јесам ли вам рекао, нестаде...

Признајте, збунило би вас да неко све то може да зна. Ако прочитате објашњење, схватићете да и ви лако можете да изигравате „паметњаковића"

Шпијунирамо шпијуне

Пре свега, врло је важно да знате – за „хватање" сателита није потребно неко посебно место. Лако ћете их угледати у звезданој ноћи или у августу месецу било где да сте. Није вам потребна ни одређена опрема, само треба наоштрити очи. Чак је и за оне нестрпљиве идеална забава.

Важно је само напоменути да у току године постоји одређено раздобље за које може да се каже да је време сателита. А то време је – сада.

У ноћи се висина Земљине сенке мења сходно годишњем добу. А та сенка најнижа је од маја до краја августа (Земља је тада најудаљенија од Сунца). Какве то, уопште, има везе са сателитима? Они постају видљиви у оном делу своје орбите који је изван сенке, где ти сателити могу да одбијају Сунчеву светлост.

Ако знамо да око Земље тренутно има око 7000 сателита, ракетних носача и ко зна чега још („Забавник" је већ писао о том „космичком отпаду"), треба водити рачуна да се ти вештачки летећи објекти најбоље примећују у току прва два сата кад падне мрак. Неколико стотина сателита може да се види голим оком, а за још неколико хиљада других потребно је користити и двоглед.

Прво правило. Кад угледате светлећу тачку која се, на изглед, споро креће небом, то није авион него – сателит.

Колико брзо се тај сателит креће?

Уз мало праксе и ви ћете лако препознати разлике у брзини кретања. Сателитима који су на већим висинама потребно је више времена да „обиђу" круг него онима који су ближе Земљи. Рецимо, војни шпијунски совјетски сателит „Космос", који је у нижој орбити (180 до 270 километара високо), прелетеће небо за отприлике три минута.

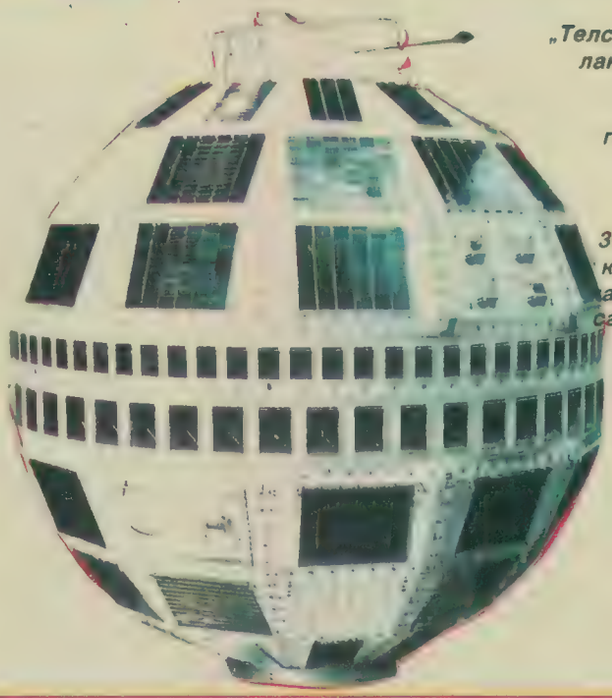

„Телстар 1", лансиран јула 1962. године, био је први Земљин комуникацијски сателит.

Приуштите себи бесплатну забаву. Право је време да се у овим врелим ноћима загледате у небо и „откријете" неки вештачки светлећи објекат. Покушајте, врло је једноставно!

Ако сателит ту путању пређе у краћем року, вероватно се ради о објекту који је на висини од око 160 километара и није више оперативан.

Правац исток – запад не постоји

У ком правцу се креће неки сателит?

Ако долази из правца истока, то је доказ да сте читаву ствар умислили, јер путања исток – запад не постоји. Сателити се лансирају у супротном правцу да би се искористило Земљино убрзање. Пошто је та ротација наше планете највећа у близини екватора, све земље које шаљу сателите у свемир труде се да их лансирају што ближе полутару.

Уколико светлећа тачка путује из правца југа према северу (или обрнуто), вероватно се ради о војном или полицијском сателиту који има „дужност" да шпијунира поједине објекте (државе, људе...) на Земљи.

А како је онај паметњаковић могао да предвиди да ће светлећа тачка нестати с хоризонта за неколико секунди? Треба само водити рачуна о положају Земљине сенке на ноћном небу. У ово доба та сенка почиње ниско на југоистоку и полако се „диже" док не испуни небо на југу, док Сунце полако залази на хоризонту. До 10 сати увече сателит ће „нестати" када је 20 или 30 степени (мери се песницом када испружите руку, 2 до 3 пута) изнад југоисточног хоризонта.

Да ли је могуће угледати сателите путем којих се преносе телевизијски програми? Ни случајно јер су ти сателити на тридесет и више хиљада километара висине.

Сателити су већ толико дуго међу нама. Време је да се међусобно упознамо, зар не?

Припремила
В. Софреновић

ФРЕОН–НЕ, ПРОПАН–ДА!

Британски научници произвели су нови тип фрижидера. У њему се више не користи гас фреон опасан по озонски омотач наше планете, већ јевтини и безопасан пропан.

По мишљењу научника пропан ништа лошије не хлади од фреона, мада има један недостатак – запаљив је. Међутим, опасности при коришћењу новог фрижидера нема јер је у њему врло мало пропана.

Споља се фрижидери на пропан не разликују од класичних само имају другачији мотор.

БЕНЗИН ИЗ СУНЦА!

Амерички проналазач Марк Гибсон из државе Вашингтон дао је недавно изјаву која ће привући пажњу многих, од домаћица до шефова држава, од возача до нафташа и енергетичара. По Гибсоновим речима он и његов отац, такође проналазач, спремни су да уведу начин производње новог горива који обећава да учини непотребним сагоревање нафте, угља и гаса и свету обезбеди чисту атмосферу, а свим земљама да смање зависност од тржишта нафте.

Идеја STAR★FUEL (ЗВЕЗДАНОГ★ГОРИВА, управо тако, са звездицом) састоји се у следећем: рефлектори пречника четири метра сакупљају Сунчеву енергију која се користи за добијање водоника из воде. Потом се водоник хемијски везује с угљеником (како = то Гибсонови чувају као тајну) и – угљоводонично гориво је готово. Марк Гибсон већ је приказао ЗВЕЗДАНО★ГОРИВО: оно гори чистим прозрачним пламеном, готово без дима. По прорачунима проналазача сав бензин који троше Сједињене Америчке Државе могао би бити замењен ЗВЕЗДАНИМ★ГОРИВОМ произведеним уз помоћ рефлектора који би усред неке пустиње покривао квадрат са страницом од 90 километара.

Стручњаци Министарства за енергетику САД сматрају да Гибсонов пројекат има велику будућност и да, чак, може бити спас за човечанство.

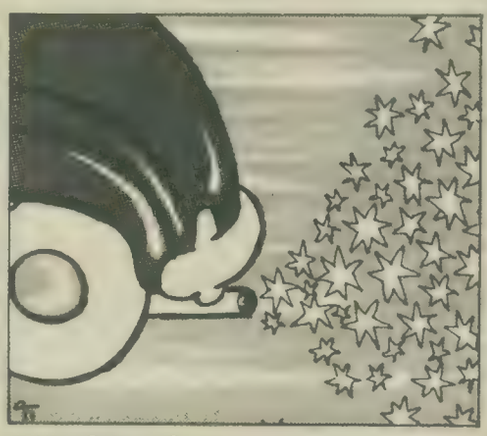

КРОВ ОД „МАЈОНЕЗА”

Пољски стручњаци из Центра за грађевинске материјале у Катовицама успели су да направе материјал за покривање кровова који су назвали „асфалтогума” изванредних својстава: није штетан по здравље, не гори и врло се једноставно употребљава. Производи се у облику густе емулзије, сличне мајонезу, и наноси на површину крова ручно или распршивачем. Да би се разредила, довољно је додати воду и, што је врло важно, овом се емулзијом може радити по сваком времену. Кад се стврдне, нанети слој постаје отпоран на воду, а све изолационе особине стиче после неколико дана.

Нови материјал је четири пута отпорнији од кровне лепенке (слепљених слојева дрвета).

ПРВИ У СВЕТУ

Први оптички систем на свету који може да замени мрежњачу човековог ока израдили су стручњаци јапанског концерна „Тошиба”. У ствари, то је врло танка, прозрачна опна од синтетичких једињења на бази масних тварі у којима се, кад се осветле, дешавају хемијске реакције. Вештачка мрежњача покривена је огромним бројем отвора чији пречник износи око 100 микрона.

По мишљењу проналазача она ће и те како помоћи људима са слабим видом. „Тошиба” је произвела и вештачку мрежњачу која може да се користи и код неких медицинских инструмената.

НАС ДВОЈЕ

Хоћете да се сликате са Винстоном Черчилом, Стефаном Едбергом или, можда, са Мадоном и то на плажи? Ништа једноставније ако у рукама имате фотоапарат који су недавно начинили британски стручњаци.

Нови апарат прави слике као и обичан, а тајна је само у електронској обради кадра: компјутер који је убележио елементе слике брише све непотребне детаље, а убацује готов кадар на било коју позадину.

Припремила ***В. Милићевић***

Поплава пит-бултеријера у Европи

МУКЕ С ПСИМА

Одлука британске владе да забрани држање опасних паса могла би значити да ће се велики број пит-бултеријера наћи у Европи. Ова забрана значи уништење око 10.000 ових и других опасних врста паса. Међутим, њихови власници кажу да су спремни да своје псе пошаљу у иностранство како би избегли смртну казну.

Извесно је да ће земље у којима је ова врста паса већ популарна, као што су Немачка, Холандија и Ирска, удомити псе из Велике Британије. Мада све ове земље имају законе којима се забрањује држање опасних паса, ниједан није тако строг да би зауставио увоз пит-бултеријера.

Изненадна промена става британске владе према опасним псима шокирала је друштва за заштиту животиња широм Европе. Оваква одлука донета је зато што је пре извесног времена један пас готово убио шестогодишњу Руксану Кан. До сада је Велика Британија имала један од најлабавијих закона о контроли животиња у Европи, а једна је од ретких земаља у којој нема регистрације паса. Сада, међутим, планира да забрани увоз и држање борбених врста паса, а њихови власници ће добити рок од три месеца да их однесу у иностранство. Секретар за унутрашње послове Кенет Бејкер каже да ће ушкопљавање бити први корак у овој акцији, а од власника ће се тражити да врате своје псе у земље из којих су их добили.

– Уколико се власници не буду придржавали забране за држање паса посебно гајених за борбу, пси ће, на жалост, морати бити убијени – каже Бејкер.

Ед Рајд је први узгајивач паса који је 1977. године донео пит-бултеријере у Велику Британију. – Ако дође до тога, власници ће радије послати своје псе у иностранство него што ће их убити – каже он.

Друштва за заштиту животиња у Европи се ужасавају пред могућношћу најезде опасних паса. Њихови представници критикују предлог владе Велике Британије да се такви пси извезу из земље. Пошто су пит-бултеријери убили два детета у Холандији прошле године, усвојен је предлог закона којим се забрањује држање агресивних врста паса, али тај закон неће ступити на снагу до краја наредне године. То значи да ће ова земља вероватно примити пит-бултеријере из Велике Британије.

Хелга Ван Венм из холандског Друштва за заштиту животиња каже да за сада холандска влада не може спречити долазак паса, али да није лепо што Велика Британија своју невољу извози у друге земље.

Немачкој, домовини опасних врста паса као што су доберман и вучјак, такође прети најезда паса. Хамбург је недавно донео закон који предвиђа да сви власници оваквих паса морају имати посебне дозволе. Друштво за заштиту животиња из Немачке каже да неће подржати увоз из Велике Британије.

– Немачка већ има огроман број паса. Морали смо удомити 3000 паса чувара из бивше Источне Немачке – каже представник овог друштва Волфганг Апел.

Невероватно је да не може да се нађе хумано решење – кажу у Друштву за заштиту животиња Француске.

А. С.

ПИТ БУЛ – МАЧКА

Усред свеопште панике због опасних борбених паса у Великој Британији појављује се нова опасност у облику кућног љубимца – могли бисмо је назвати пит бул мачка.

Некоме је пала на памет сјајна идеја да спари домаћу и дивљу мачку – леопарда из џунгле југоисточне Азије. Резултат парења је нова врста бенгалске леопард – мачке. То је једна велика пријатељски расположена мачка са привлачним тачкастим крзном, али и са канџама попут оштрице ножа. Прва власница ове мачке у Британији предузеће мере против генетског атавизма тако што ће ушкопити младунце мачке-леопарда. – Не желимо опасне мачке са дивљим навикама у породицама – каже она.

Одлуку Британије да утамани пит-бултеријере критиковали су стручњаци неких универзитета у Америци због „расистичког односа према псима". Они тврде да постоји сурова дискриминација према тим четвороношцима само зато што они понекад нападају недужне људе без упозорења.

Вијетнамска свиња са великим трбухом која је тренутно једна од најпопуларнијих „креираних" кућних љубимаца у Европи је много боља за кућног љубимца. Не само што је послушна, већ је можеш и испећи са кромпирићима кад те изнервира, за разлику од пит-бултеријера који може да поједе тебе кад се разбесни.

ПРИЧА ИЗ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

АВИОН ФАНТОМ

Летећи поред погођеног авиона Хемпшајер и Костело су видели да је кабина сва изрешетана, а труп је личио на згужвану масу

Крајем 1942. године, после дванаест месеци рата на Пацифику, САД су почеле да дижу главу остављајући за собом почетне поразе. У једној кинеској бази група америчких пилота само је чекала прилику да ступи у акцију кад се појавио један авион фантом.

Већ је почео да се хвата сумрак, на ли аеродром Кијеноу падала је киша. Осам авиона „Р-40" са својим необичним предњим деловима личили су на ајкуле. Вођа ескадриле Џони Хемпшајер прошао је из пећине у којој је била смештена команда да види какво је време. Његова јединица, део америчких снага у Кини, била је спремна за акцију, али већ неколико недеља беснело је невреме. Но, управо у том часу зачуо се знак за узбуну а телефони су почели да звоне.

Кинески официр забоде црвену заставицу на мапу.

– Немам појма. „Р-15" јавља да је опазио непознати авион који лети према нама на малој висини.

Није се никад догодило да Јапанци продру дотле и то по оваквом времену и само с једним авионом! Одавно су научили да авиони који одлазе у акцију сами немају готово никаквих изгледа да се врате у базу.

Можда је у питању нека превара, размишљао је Џони Хемпшајер и наредио:

– Дајте знак за узбуну! Нека Костело лети поред мене и нека ме штити. Остали авиони остаће на земљи осим ако не издам друго наређење.

Где је непозната летелица

Два авиона почеше да рулају писто остављајући за собом црвенкаст траг а затим нестадоше као да су их облаци прогутали. У радио-центру зачу се глас капетана Хемпшајера који је тражио податке где се тачно налази непозната летелица.

Била је удаљена од њега свега триде сетак километара према истоку.

Хемпшајер је касније испричао шта се догодило. Био је на око петнаест километара од базе кад је опазио авион који је летео шездесетак метара ниже. Приближио се за напад на авион који је долазио с непријатељске територије: наредбе су говориле да га треба срушити.

Џони Хемпшајер и Костело истовремено су отворили ватру. Пришли су авиону тако близу да су могли видети његове ознаке.

– То је америчка застава! То је наш „Р-40"! – повикао је Костело у свој микрофон.

Но, оба пилота и даље су била уверена да се ради о превари. Ловачки авион носио је стари амерички знак: белу звезду на плавој основи с црвеним кругом у средини. САД су још пре годину дана промениле тај знак јер је црвени круг подсећао на амблем „Излазећег сунца".

Полетање без точкова

Капетан Хемпшајер и Костело испалили су у мету стотинак метака пре него што су ишта схватили. Пре њих неко је већ гадно удесио „Р-40": пилотска кабина била је сва изрешетана мецима, а труп претворен у готово згужвану масу. Кад се Хемпшајер поново приближио авиону, видео је да нема точкове. То нису могли учинити меци: авион је морао полетети без точкова!

Летећи поред „Р-40", Хемпшајер и Костело видели су пилота кроз сломљено стакло кабине: глава му је била повијена на груди, дуга црна коса и лице окрвављени. Костело је изјавио да је имао утисак да је пилот одавно мртав. Неколико тренутака касније два пилота су видела како је авион почео да се суноврачује према земљи и како је експлодирао.

Нешто касније су, заједно с једним ловцем, дошли до остатака срушеног „Р-40". Био је погођен са неколико стотина метака! Очигледно, гађали су га и одозго, спреда и отпозади

Био је, даље, мета како противавионске одбране тако и ловачких авиона. Но, нико није могао да схвати како је пилот доспео тако далеко с тим ловачким авионом. Није остало много по чему би се идентификовао леш, али је у кожној униформи пилота нађено неколико писама, делимично читљивих, и одломци из дневника...

Илустрово: Брана Јовановић

... Звали су га „Корн" Шерил. Дошао је на Филипине, у Манилу, 1937. године. Прво је био додељен једној ловачкој ескадрили, а затим је руководио изградњом низа помоћних аеродрома.

„Корн" је био рођени пилот. На Филипинима се сналазио без инструмената. Изронивши из облака, знао је по боји мора да ли надлеће део обале код Сулуа или Висајана. Градио је аеродроме с краја или крај једног дела архипелага до другог и знао где се тачно сваки од њих налази. Најзад је постао заменик команданта једне ескадриле.

После кобног 7. децембра (напад на Перл Харбур) Корн је ишао у извиђање и митраљирање авијација. Америчка се корак по корак, одступајући под бомбом према базама које је Корн градио у џунгли.

Петог маја 1942. године Корн Шерил се с групом људи затекао у Мирамагу, на острву Миндинао, одсечен од света Батаан се био предао. Колико му је било познато, америчке снаге у архипелагу свеле су се на ових једанаест авиомеханичара који су на Мирамаг стигли после разних перипетија. Имали су само један „Р-40", али и он је био у једном стању.

Ако им пође за руком да поправе тај једини авион, уз помоћ делова прикупљених са осталих авиона, још извесно време моћи ће да се боре. Осим поломљене елисе и оштећеног трупа авион је могао да се поправи. У току следеће две недеље Корн и његови људи обилазили су околину све до Мирамага. Кад би неки јапански авион надлетео изнад њих, покривали су авион лишћем.

Скије уместо точкова

У току августа механичари су успели да изграде крила старом авиону. Затим су, с доста среће, наместили мотор на своје место. Заменили су и резервоар, избушен на неколико места, уградили и бољи радио. У резервоару једног срушеног „В-17" нашли су извесну количину бензина, а да би поправили елису послужили су се једним тешким чекићем.

Међутим, изгледало је да је невоља са точковима нерешива. Једног дана један наредник је узвикнуо у шали:

– Кад би бар пао снег, могли бисмо да уградимо скије!

Сви су прснули у смех, али Корн се сетио да је једном атерирао на влажну траву с једним „Р-40" који је имао скије уместо точкова!

Ставили су на авион пар скија направљених од бамбуса. Што се тиче увлачења точкова, било је довољно одбацити скије од авиона. Сви су знали да тај авион, и ако успе да узлети, неће моћи да се врати.

Доста дуго проучавали су географске карте да би утврдили на ком месту авион може да нанесе Јапанцима највише штете. Одлучили су се за Формозу. Велика јапанска поморска база Таихоку удаљена шест стотина километара, а од Таихокуа се на око четири стотине километара налазио аеродром Кијеноу који ће

пилот можда моћи да досегне ако буде штедео бензин.

Шестог децембра ножевима су исекли траву на једној падини тако да је све било спремно за полетање. „Р-40", постављен на скије, изгледао је смешно, али је његово наоружање било потпуно: четири бомбе од по 135 килограма и шест митраљеза калибра 12,7 милиметара.

–Зашто да не прославимо годишњицу напада тих гадова на нас? – предложио је Корн. – Кренућу ујутро 8. децембра!

Лет ка Формози

Осмог децембра у девет сати ујутро извукли су авион из скровишта и догурали га до почетка писте, с носем окренутим према нагибу падине која се завршавала високим гребеном. Корн се руковао са друговима, а кад се попео у пилотску кабину, видео је да су свима очи биле пуне суза. Знао је да их види последњи пут.

Авион је почео да скакуће по писти, али је са сваким скоком добијао у брзини. Најзад се одлепио од земље и прелетео преко гребена. Кад је достигао висину од триста метара, Корн је довео летелицу у водораван положај и повукао полугу за одбацивање бамбусових скија. Затим је надлетео логор како би његови другови видели да је успео.

Доцније се, на основу јапанских извештаја, сазнало да је Корну Шерилу требало пет сати да стигне до Формозе. Јапанци су се хвалили како већ четрдесет година ниједан Европљанин ни Американац није надлетео Формозу. Међутим, тог дана над острвом се појавио један авион. Шерил је сигурно био задовољан кад је угледао велики аеродром на коме су били уредно поређани многобројни јапански авиони.

Почео је да митраљира авионе на земљи, а врхом крила откинуо је јапанску заставу која се вијорила на згради штаба. Бацио је прву бомбу на штаб у тренутку кад је већ неколико јапанских авиона било у диму и пламену.

„Р-40" почео је затим да се љуља под гранатама противавионске артиљерије. Корн није могао да учини ништа друго осим да лети на малој висини како би био изван видног поља артиљераца. У међувремену је наставио да митраљира све што му је долазило пред нишан.

Најзад га је напало неколико јапанских ловачких авиона типа „зеро". Бацивши своју последњу бомбу, Корн је отворио ватру на јапанске ловце у очајничком покушају да се пробије између њих. Није познато на који начин му је то успело, али је „Р-40" нестао иза облака и кренуо према Кини, и овог пута без помоћи инструмената. Кинеска мрежа праћења касније је утврдила да је авион летео на маршрути Таихоку – Фучао – Кијеноу без и најмање грешке!

Затим је близу Кијеноуа један авион изронио из облака, а иза њега су се појавила два ловца. Неколико митраљеских рафала и један рањени пилот и авион били су погођени.

Шерил је окренуо окрвављену главу кроз пилотску кабину и угледао предњи део авиона у облику ајкуле. Летели су поред њега као у формацији.

Такав је живот! Вратио се у базу... да би га докрајчили његови другови!

Корн Шерил је часно извршио свој задатак!

Д. М. М.

Догађај који се збио у лето 1968. године у Денверу, држава Колорадо, био је заиста необичан. Американци, који су навикли на вести о убиствима и пљачкама, веома су се изненадили кад су из новина сазнали за необичан доживљај Теда Колевеја у лавиринту градске канализације

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

ШТА ТО ТРУПКА У ПОДЗЕМЉУ?

Херој те невероватне приче био је један од оних људи који је заиста волео свој нимало лак посао контролора градске канализације и који је савесно испуњавао своје обавезе. У току дугих осамнаест година Тед је у детаље проучио огромни лавиринт канализације Денвера, одлично се снашао у подземним ходницима који су дугачки неколико десетина километара, знао је напамет многе одводе без излаза, подземне сале и раскршћа.

Са сигурношћу се спуштао у мрачно подземље и, прошавши неколико километара, појављивао на другом крају Денвера.

Све је ишло добро до 1963. године. Тед је доживео саобраћајни удес и у тешком стању био пребачен у болницу где је морао да проведе две године. Још се пуне две и по године лечио код куће. За време његове болести нико није примљен на његово место. Људи из техничке службе обилазили су сваких шест месеци главне ходнике да би се уверили да је све у реду...

Дуго очекивани повратак

Тако је стигла дуго очекивана 1968. година кад је Тед, узбуђен, задовољан и срећан, поново обукао своје заштитно гумено одело, ставио на главу шлем од пластике и сишао под земљу да темељито провери стање канализације. Изгледало је да се ништа није променило од тренутка кад је последњи пут био овде. Ипак, нешто није било као пре. Нешто се, ипак, променило. Али, шта? Тед је за тренутак застао и осврнуо се наоколо. И одједном је схватио: пацови! Нигде није било ни једнога!

Раније их је било много на сваком кораку и ниједна дератизација није успела да их потпуно уништи. А сад на сектору који је Тед прегледао није било ни једног пацова.

– Куда ли су нестали? – размишљао је Тед настављајући да корача подземним ходником, осветљавајући све време снажном батеријском лампом влажне зидове и сводове, тражећи на њима неку пукотину коју би требало поправити.

Тед је скинуо маску и удахнуо. Учинило му се да је и мирис у том делу канализационе мреже постао друкчији. Стајао је неколико тренутака, после чега је поново ставио маску и кренуо даље, све више обузет неспокојством. Свод је постајао све нижи и морао је да корача погнуте главе.

Да је знао какав га сусрет очекује кроз неколико минута и шта ће све морати да преживи, сигурно би се без размишљања окренуо и похитао према најближем излазу.

Очи у очи с опасношћу

Изненада је неки необјашњив шум натерао Теда да стане. Пажљиво је ослушкивао. Не, све је било тихо. – Сигурно ми се учинило – помислио је, али више није корачао онако сигурно као малочас. – Живци су ми попустили, ништа друго. Ко би осим мене могао бити у овом подземљу – говорио је Тед самом себи.

Поново се гласно и јасно чуо исти шум, а затим удар као да су два камена ударила један у други. Тед је уперио светлост батеријске лампе испред себе... и скаменио се. На неколико корака од њега, у каналу у коме је било више блата него воде, лежао је крокодил!

Тед није могао да се помакне с места. Хладне капи зноја су му оросиле чело, а тело као да се скаменило. Широко отворених очију гледао је како четири метра дугачка животиња на својим кратким ногама полако излази из воде. Крокодил је шкљоцнуо снажним вилицама и тај звук је тргао Теда из обамрлости.

– Упомоћ! – викнуо је успаничено и потрчао из све снаге натраг. Његов позив за помоћ одјекнуо је кроз сплет канала и замро негде у мраку, не остављајући Теду никакву наду у спас са стране. Морао је да се помири с мишљу да овде, седам метара испод површине асфалта, мора да се узда у самог себе. И зато је наставио да трчи трудећи се да не мисли о ужасном сусрету мада му је крокодил све време био пред очима.

Тед се није освртао. Надао се да је крокодил остао на истом месту на коме га је срео. Хтео је да застане и предахне, али сама помисао да би могао завршити у стомаку огромне животиње терала га је да трчи даље.

Судбоносна грешка

Изненада се Тед оклизнуо и пао у блатњави канал. Кад је устао и извукао се на узану бетонску стазу, одлучио је да погледа иза себе. Оно што је видео било је ужасно. Крокодил га је пратио у стопу и мада су му ноге биле кратке, приближавао се доста брзо. Поново се зачуло шкљоцање снажних вилица. Од тог звука Тед се поново пренуо и појурио даље. – Само да ме ... није изневерило памћење – помислио је Тед – само да не погрешим и дођем до излаза.

На првој раскрсници, тамо где канали стварају малу галерију, Тед је скренуо у десни ходник и у залету налетео на гвоздену решетку која је затварала пролаз! Замутило му се пред очима и да не би пао, ухватио се рукама за решетку. Из расеченог лица текла је крв, али он није осећао бол. Обузело га је осећање срамоте и стида. Колико је пута за време дугих осамнаест година обилазио око ове решетке, а сад је налетео на њу као да је слеп!

Но, није смео оклевати. Из мрака се већ чуло злокобно тапкање крокодила и Тед је потрчао лево од решетке. Срце му је лупало све јаче, гумено одело му је отежавало кретање, али се Тед надао да ће се спасити и био је уверен да ће га овај ходник довести до излаза.

– Још триста метара па ћу наићи на металне степенице, усечене у зид, које воде до излазног шахта – размишљао је он. Још двеста метара! Још сто... И Тед је схватио своју грешку: страх и панично бекство су га довели до огранка канала који није имао излаз!

Сећање на Нормандију

Обузело га је очајање. – Дошао је тренутак да умрем – блеснуло му је у свести. И као потврда томе зачуо се онај опасни и претећи звук шкљоцања чељусти. Био је то најстрашнији тренутак у животу Теда Коловеја, много страшнији од оног дана у јуну 1944. године кад је за време искрцавања у Нормандији под ураганском топовском и митраљеском ватром пузио по песку.

Сад се налазио у клопци, дубоко под земљом, очи у очи с огромним гмизавцем који му се неумољиво приближавао, као да је био уверен да му двоножно створење не може више умаћи. Тед се наслонио на зид грчевито стежући батеријску лампу. Светлост је обасјала разјапљену чељуст крокодила. Али... Крокодил је одједном стао и његове очи, заслепљене јарком светлошћу, затрептале су и зажмуриле. Застао је као на покрет чаробне палице, с разјапљеном чељусти, страшан, али беспомоћан пред светлошћу која му је препречила пут.

Светлост је спас – помислио је Тед и испружио руку у којој је држао батерију ближе крокодиловој глави. Крокодил је и даље непомично стајао. Искористивши тренутак, Тед је прикупио сву своју снагу, прескочио крокодила и поново почео да бежи.

Крокодил је био заслепљен и није одмах пошао за Тедом, што му је дало могућност да се прилично удаљи. И можда би све било друкчије да се Тед није поново оклизнуо и пао. Међутим, сад му је из руке испала батеријска лампа и откотрљала се неколико метара од њега. На срећу, светлост се није угасила и он је брзо устао намеравајући да дохвати своје оружје. Но, за то више није било времена јер се крокодил нашао поред лампе готово у истом часу кад и Тед. Овог пута крокодила није зауставила лампа која је лежала у блату и бацала светлост према зиду.

Крокодил је насрнуо на Теда, али је он успео да одскочи и пипајући руком зид пошао је напред. – Само да се поново не оклизнем и не паднем – размишљао је грчевито.

На изнаку снаге

Тед је осећао да је на изнаку снаге. Срце му је лупало тако јако као да хоће да искочи из груди. Знао је да ако само за тренутак стане неће више бити у стању да крене даље. – Зар је све завршено? Не! Морам да нађем пут – храбрио је Тед самог себе. Учинило му се да је у даљини угледао трачак дневне светлости. Заиста, после неколико корака више није сумњао да је на правом путу. Пред њим је излаз на улицу и то му је дало нову снагу.

Чуо је како крокодил, навикао на таму, у журби удара репом о зид канала. Следећих неколико секунди биће одлучујуће. Растојање између прогонитеља и прогоњеног брзо се смањивало. Међутим, светлост је била све јача и Тед се лакше оријентисао. Утрчао је у галерију у којој су се три мала канала сливала у један велики. Препознао је то место и сетио се да је средњи канал најкраћи. Петнаестак метара даље налазе се металне степенице које воде на улицу!

Не губећи ни секунду, Тед је утрчао у узани ходник и ослањајући се леђима о зид, да не би изгубио равнотежу и пао, похитао даље. Био је закорачио на метални степеник кад га је крокодил сустигао. Чељусти су шкљоцнуле, али је у последњем тренутку Тед тргао ногу и закорачио још један степеник више. Пењући се уз степенице, држећи се рукама чврсто за ограду, Тед је чуо како је тешко тело крокодила неколико

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

пута пљуснуло по води. Очигледно је крокодил скакао за њим у намери да га дохвати.

Тед је већ био стигао до поклопца шахта, гурнуо га својим снагом... али узалуд. Тек касније је сазнао да је у том тренутку на поклопцу шахта стајао један од точкова камиона.

ходник доље до шахта. Довољно је било проћи тридесетак метара да би стигао до циља. Тед је сачекао да му се очи навикну на таму, па се спустио до ивице канала. Међутим, прошавши неколико корака зачуо је познато пуцкање крокодила. Крокодил се враћао. Био је у близини и, осетивши

У лето 1962. године породица Симпсон је летовала у Флориди, близу мочваре у којој живе алигатори. Тамо је Симпсон купио крокодилчића тек изашлог из јајета. Донели су га у Денвер и почели да држе као кућног љубимца. Крокодил је брзо растао. Кад су једном радници поправљали доводе

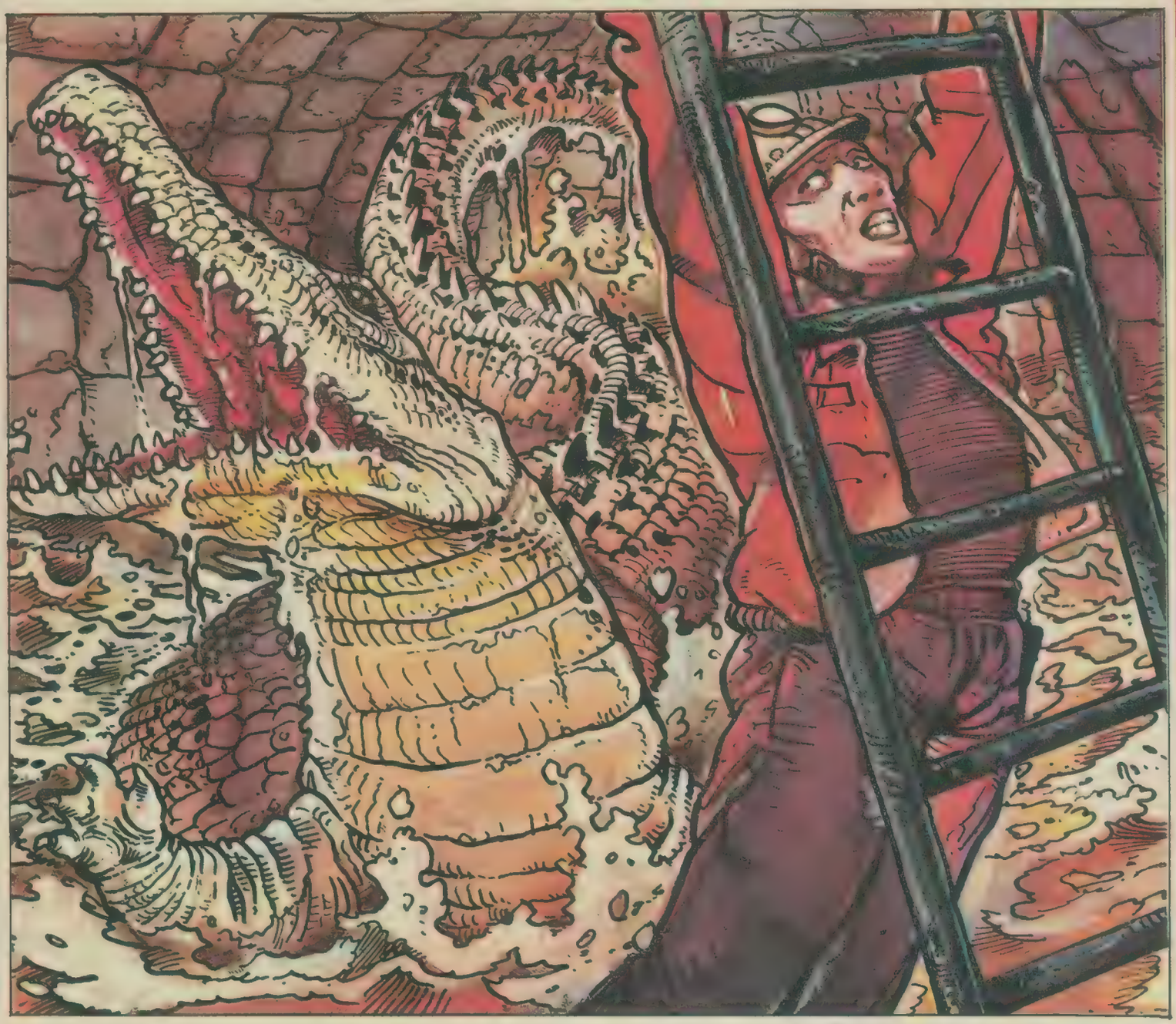

илустрово: Добросав БОБ Живковић

Зачуо се снажан шум воде. Крокодил је оставио на миру своју несуђену жртву и почео брзо да пузи према главном каналу. Тед је знао шта значи тај шум: на реду је било прочишћавање канала. Бујица воде ће потећи каналом да опере наталожено блато и отпатке који су доспели у канализацију. За крокодила је то, вероватно, био сигнал за примање хране: бујица му је доносила отпатке којима се хранио!

Последња препрека

Тед је уздахнуо с олакшањем. Опасност је прошла, а пошто није могао да подигне поклопац, сачекао је још пола сата и, поново се спустио низ степенице, у намери да кроз други

приближавање човека, поново је шкљоцнуо чељустима. Али, Тед се већ пењао уз друге металне степенице, решен да, ако треба, проведе на њима и неколико дана.

Међутим, прошло је само десетак минута. Кад је Тед поново раменом гурнуо поклопац, он се полако подигао. Очи су му за тренутак ослепеле од дневне светлости. Људи су незаинтересовано посматрали како се појављује глава са пластичним шлемом, јер нико од њих није могао да претпостави шта је тај човек управо преживео.

Сутрадан су то многи сазнали. Новине су објавиле вест о необичној авантури Теда Коловеја, а неколико дана касније се сазнало како је крокодил доспео у канализацију.

воде у њихов базен, оставили су подигнут поклопац који води у канализацију. Крокодил, који је у то време био дугачак око пола метра, ушао је у тај отвор и нестао. У кући Симпсонових дигнута је узбуна, али никоме није пало на памет да о ономе што се догодило обавести полицију. Једноставно, нико није мислио да ће се њихов мали љубимац претворити у опасно чудовиште.

Сазнавши да се у градској канализацији налази крокодил, управа зоолошког врта је организовала лов на њега. Ухватили су га тако што су га заслепели јаком светлошћу, а после чега га пренели у зоолошки врт.

Крокодил је добио име Тед, по човеку који замало није постао његова жртва.

Д. М. М.

Крцко
Уклети луг
Р. МАШЕРО (R. MACHEROT)
ЕЈ, КРЛЕ, КОЛИКО ЈОШ ИМА ДО ТОГ ЈЕЗЕРА?
УФ!
СУДЕЋИ ПО КАРТИ, ЈОШ ПЕТ КИЛОМЕТАРА!
КАКВА ИДЕЈА ПОЋИ НА ОДМОР ПО ОВОЈ ВРУЋИНИ! ПИХ!
ВРУМ! ВРУМ!
ПАЗИ!
ВРУМ!
ВРУМ!
ДО ЂАВОЛА И ТЕ ЧОМБЕ!
БОМ!
ПЉОП!
ЈООЈ! ВИДИ, ИСПАО ЈЕ НЕКИ ПАКЕТ!
БЗЗ!
ШТА ЛИ ЈЕ УНУТРА?
НЕШТО ПИШЕ: ИГРАЧКЕ "КРИК!" ПИХ, ПУСТИ ИГРАЧКЕ!
СТО МУ МАЧАКА!
ОХ!

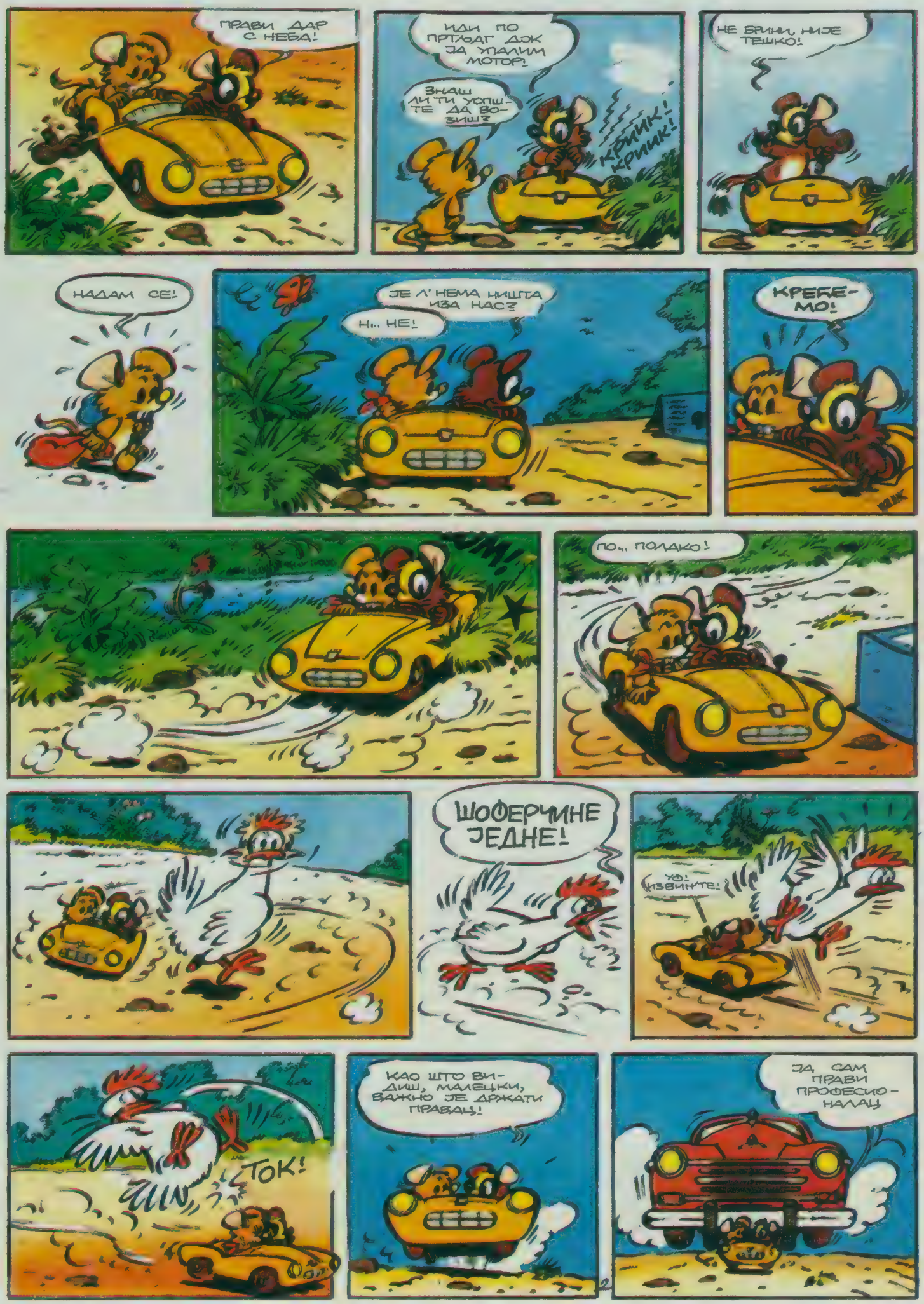
ПРАВИ ДАР С НЕБА!
ИДИ ПО ПРТЉАГ ДОК ЈА УДАЛИМ МОТОР!
ЗНАШ ЛИ ТИ УОПШТЕ ДА ВОЗИШ?
КРИЊК! КРИЊК!
НЕ БРИНИ, НИЈЕ ТЕШКО!
НАДАМ СЕ!
ЈЕ Л' НЕМА НИШТА ИЗА НАС?
Н... НЕ!
КРЕКЕМО!
ПО... ПОЛАКО!
ШОФЕРЧИНЕ ЈЕДНЕ!
УФ! ИЗВИНИТЕ!
ТОК!
КАО ШТО ВИДИШ, МАЛЕЦКИ, ВАЖНО ЈЕ ДРЖАТИ ПРАВАЦ!
ЈА САМ ПРАВИ ПРОФЕСИОНАЛАЦ

ВРРР!
ШТА БИ?
БАР НАМ ЈЕ ОБИЛАЖЕЊЕ ЛАКО!
БОЉЕ ДА ПОЂЕМО ОВИМ ПУТЕЉКОМ! СИГУРНИЈЕ ЈЕ!
СТАО ЈЕ! МОРАМ ПОНОВО ДА ГА НАВИЈЕМ!
И ТО ЈЕ ГОТОВО!
ЕНО ЈЕЗЕРА! СТИЋИ ЋЕМО ДО МРАКА!
СТОЈ!
ШКРРИИП...
ЦРВЕНО НА СЕМАФОРУ!
ИДИОТЕ!
ХА! ХА! КАКВА ШАЛА! ХА! ХА! ХА!
КЛАП!
СТО МУ МАЧАКА!
ПОЧИЊЕ ОЛУЈА! СЕВА! ГРМИ! БОЉЕ ДА СЕ СКЛОНИМО У ОНАЈ ЛУГ!

ВИДИ, ВИДИ, НЕКА ПЕЛИНА СТРОГА...
ЕЈ, ИМА ЛИ КОГА?
ИЗГЛЕДА НАПУШТЕНО!
КРЛЕ, ДОЂИ!
МАЛЕЦКИ ЈЕ У ОПАСНОСТИ!
МАЛЕЦКИ!
КРЛЕ, ГЛЕДАЈ! БОРОВНИЦЕ!
БАКСУЗ!
НИЈЕ ВРЕМЕ ЗА КЛОПУ! ПОМОЗИ МИ ДА УГУРАМ АУТО УНУТРА! ПОЖУРИ!
У ЗАДЊИ ЧАС!
ПОСЛЕ НЕКОЛИКО САТИ...
ЧУДНО ДА У ОВОМ ЛУГУ НЕМА ТРАГА ЖИВИМ БИЋИМА! НИ ПТИЦА, НИ БУБА!
НИЈЕ НИ ЧУДО ТО ОВАКВОМ НЕВРЕМЕНУ!
НАЈЗАД...
ПРЕСТАЛО ЈЕ! ИДЕМО ДАЉЕ! ТИ НАБЕРИ БОРОВНИЦА, А ЈА ЋУ ИСТЕРАТИ АУТО!
ТРА-ЛА-ЛА!

ТРА-ЛА-ЛА, НА ПУТ ИДЕМ ЈА! ♫
ТРА-ЛА-ЛА! ЕВО НЕКОГА!
ЧУДАН НЕКИ СТВОР!
СТРАШИЛО КОЈЕ ХОДА!
БРИ-ШИМО ОДАВДЕ!
ШТА ТЕ ЈЕ СПОПА-ЛО, МАЛЕЦКИ? КАК-ВО СТРАШИЛО?
БРЗО У АУТО!
БРЖЕ!
ПАЗИ!
ШКРИЦ!!!

УААА!
УПОМОЋ! ФАНТОМ!
ЕЈ! НИШТА НЕ ВИДИМ!
ПЉУС!
ШМРЦ!
АПооо
КИЈАВИЦА!
...ГИХА!
НАЈЗАД ИЗИШЛИ СМО ИЗ ОВЕ ЦРНЕ ШУМЕ!
Е, МОЈ ЗАДНИЧКО! КО! ПРИНУДНО КУ- ПАЊЕ ТИ ИЗГЛЕ- ДА НИЈЕ ПРИ- ЈАЛО!
АП-ГИХА!
АЛИ, НОЋУ ЈЕ ОПАСНО У ПОЉУ ОТКРИТИ СВОЈЕ ПРИСУСТВО...
АП-ГИХА!
?
...ПОГОТОВО КАД СИ МА- ЛИ КАО МРВИЦА...
ЕВО, МОТОР ЈЕ СУВ И ПОПРАВ- ЉЕН!
УФ! МОЈА ГЛАВА!
ПРЕ НЕГО ШТО КРЕ- НЕМО, УБРАЋУ МАЛО ДУДИЊА! ЦРКОХ ОД ГЛАДИ!
ИДЕМ С ТОБОМ!
ЕНО ТАМО!

САМО ПРИЂИТЕ, ДА ЋУ ДА ОМАСТИМ БРК!
УАА!
ЛИСИ-ЦА!
МАГЛА!
ЦРВЕНИ МРАВИ! ОДВРАТНЕ БУБЕТИНЕ!
ПОБЕЖЕ МИ ВЕЧЕРА!
Е, НЕБЕ МОЈИ! НИСАМ ЈА ЧАВЕ ЛЕЖАО У МРАВИЊАКУ!
ЧИК НАС УХВАТИ!
ЉУТИЋУ! ЗАУСТАВИ ИХ!
ШТА ОН ТО ПРИЧА?
КАО ДА НЕКОГА ДОЗИВА!
ЉУТИЋУ!
ОДЛИЧНО, ПРЕПРЕЧИО ИМ ЈЕ ПУТ!
ЈАО! ЛИСИЦА!

ГЛЕ, МИШЕВИ АУТОМОБИЛИСТИ!?
ШИК, МЕСО!
ИДИ СЕ ИГРАЈ, СИНКО, ДОК ЈА СПРЕМИМ ВЕЧЕРУ!
ПАЗИ, СКОЧИЋЕ! ЕВО, СКА...
...ЧЕ!
ЈУХ!
СМОТАНКО!
БУМ!
ГЛЕ, СКУПИЛА СЕ ЦЕЛА ЛИСИЈА ФАМИЛИЈА!
КАКО РЕЧЕ?
ЛИСИЈА ФАРМИЈА!
ЈАДНИЧКО! СТРАХ ТИ ЈЕ ЗАВЕЗАО ЈЕЗИК!
ЕЈ! ВРАЋАШ НАС У УКЛЕТИ ЛУГ!
ЗАР ВИШЕ ВОЛИШ ЛИСИЧЈИ СТОМАК?
НЕМАМО ИЗБОРА, МАЛЕЦКИ! ЗБРИСАЋЕМО ЛИЈАМА САМО АКО СЕ САКРИЈЕМО У ШУМИЦУ!

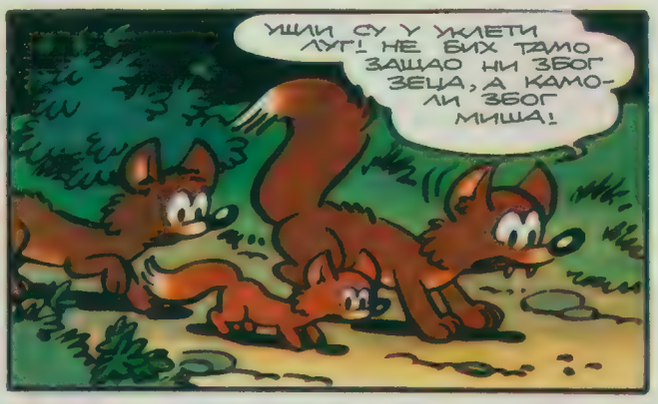
УШЛИ СУ У УКЛЕТИ ЛУГ! НЕ БИХ ТАМО ЗАШАО НИ ЗБОГ ЗЕЦА, А КАМОЛИ ЗБОГ МИША!

КАД БУДУ ВИДЕЛИ ШТА ТАМО ИМА, ЗАЖАЛИЋЕ ШТО НИСУ ДОПУСТИЛИ ДА ИХ ПОЈЕДЕМО!

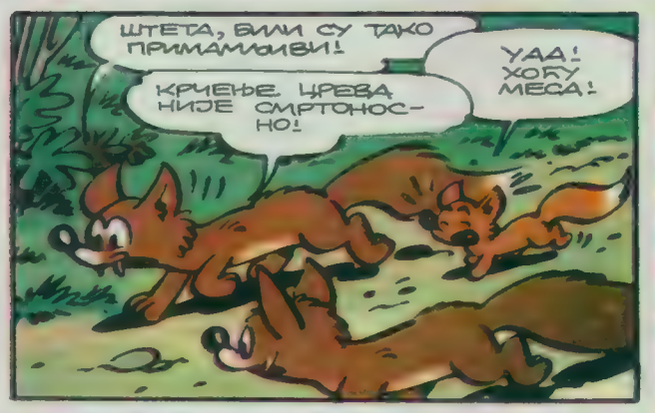
ШТЕТА, БИЛИ СУ ТАКО ПРИМАМЉИВИ!
КРЧЕЊЕ ЦРЕВА НИЈЕ СМРТОНОСНО!
УАА! ХОЋУ МЕСА!

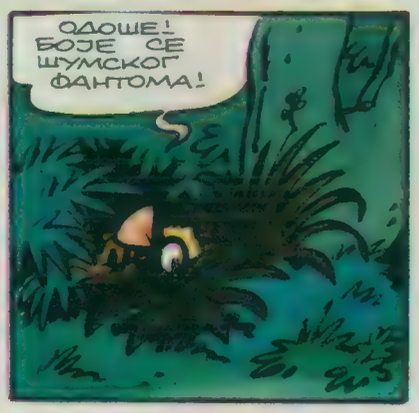
ОДОШЕ! БОЈЕ СЕ ШУМСКОГ ФАНТОМА!

МОРА ДА СУ ШУМСКИ ФАНТОМИ УБЕДЉИВИ, ЧИМ ИХ СЕ ЛИСИЦЕ ПЛАШЕ! ЗАР НЕ?

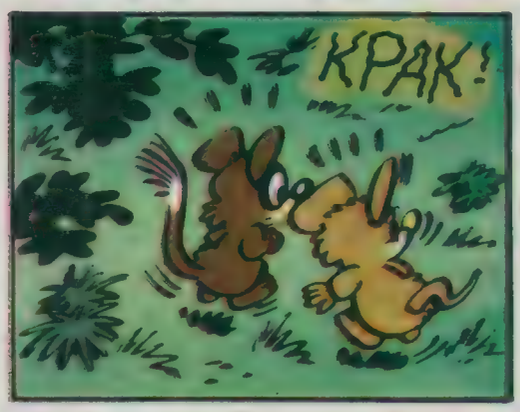
КРАК!

СТОЈ!

ГЛЕ, СИР УСРЕД ШУМЕ! ФАНТАСТИЧНО!

ЈЕС' БОГАМИ, ПРАВИ СИР!
ПАЗИ, КРЦКО, МОЖДА ЈЕ...

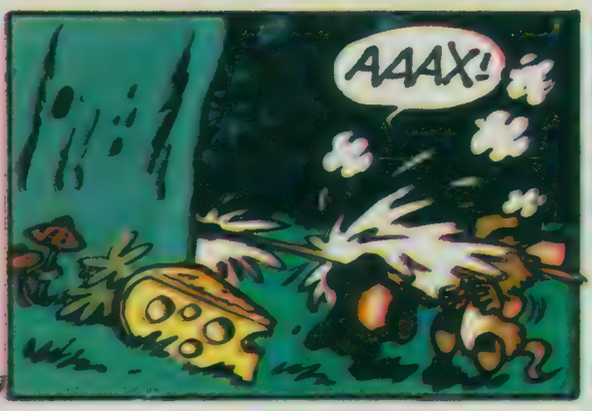
АААХ!

У ЗОРУ, НЕГДЕ У ПОЛОУ...
АП-ЏИХА!
КР...КРЏКО!
КРЏКО!
КРЏКО!
КРЏКООО!
УХ, БАШ САМ ЛЕПО ДРЕМНУО!
ХМ!
КРЏКО, ШТА СЕ ДЕСИЛО? ОТКУД МИ ОВДЕ?
ГЛЕ! СЕНИЦА!
АХ, СЕТИО САМ СЕ! НЕКО НАС ЈЕ ОМАМИО У УКЛЕТОМ ЛУГУ!
У УКЛЕТОМ ЛУГУ? КАКО СТЕ ХРАБРИ!
?

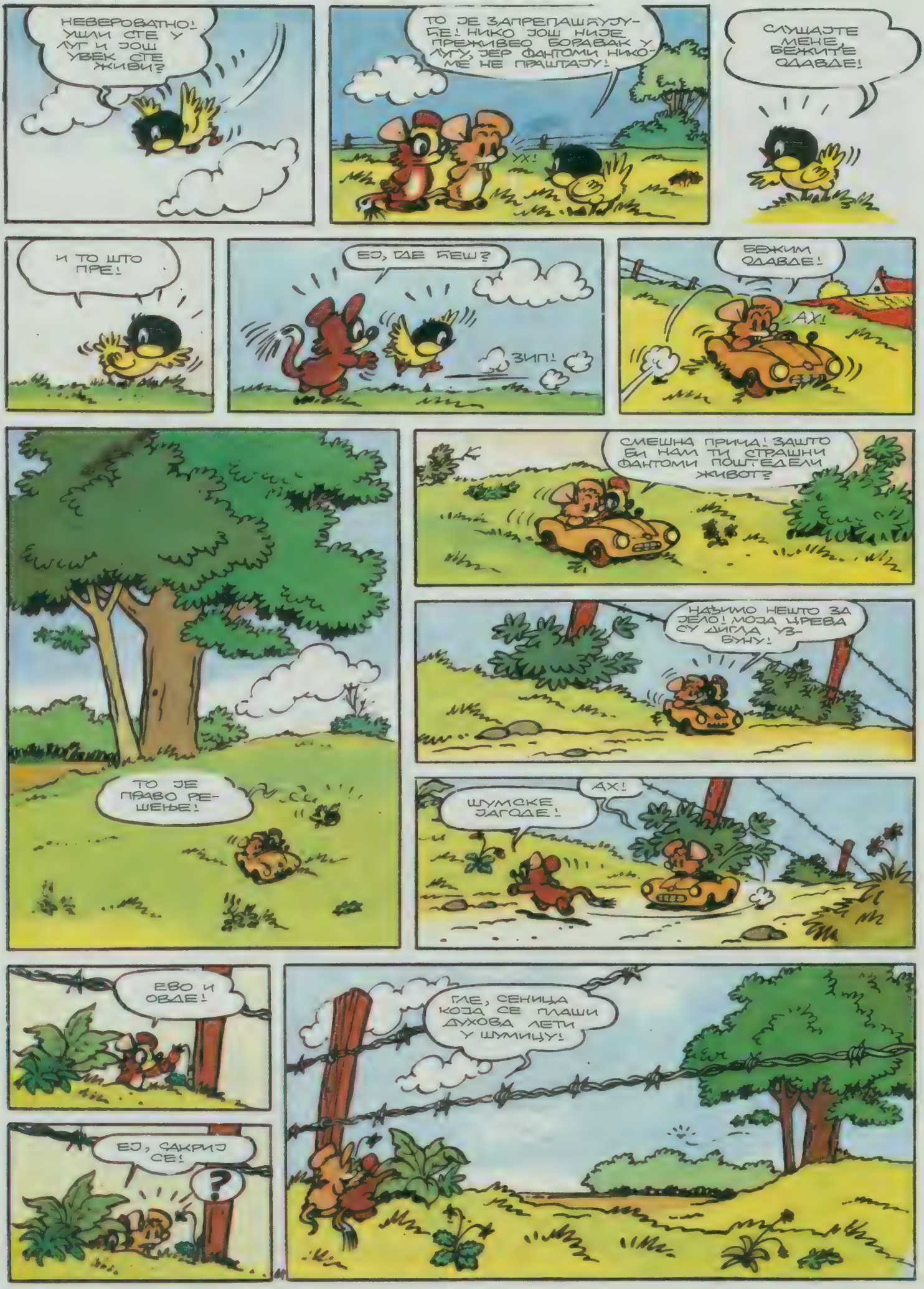
НЕВЕРОВАТНО! УШЛИ СТЕ У ЛУГ И ЈОШ УВЕК СТЕ ЖИВИ?
ТО ЈЕ ЗАПРЕПАШЋУЈУЋЕ! НИКО ЈОШ НИЈЕ ПРЕЖИВЕО БОРАВАК У ЛУГУ, ЈЕР ФАНТОМИ НИКОМЕ НЕ ПРАШТАЈУ!
УХ!
СЛУШАЈТЕ МЕНЕ, БЕЖИТЕ ОДАВДЕ!
И ТО ШТО ПРЕ!
ЕЈ, ГДЕ ЛЕШ?
ЗИП!
БЕЖИМ ОДАВДЕ!
АХ!
СМЕШНА ПРИЧА! ЗАШТО БИ НАМ ТИ СТРАШНИ ФАНТОМИ ПОШТЕДЕЛИ ЖИВОТ?
НАЂИМО НЕШТО ЗА ЈЕЛО! МОЈА ЦРЕВА СУ ДИГЛА УЗБУНУ!
ТО ЈЕ ПРАВО РЕШЕЊЕ!
АХ!
ШУМСКЕ ЈАГОДЕ!
ЕВО И ОВДЕ!
ЕЈ, САКРИЈ СЕ!
?
ГЛЕ, СЕНИЦА КОЈА СЕ ПЛАШИ ДУХОВА ЛЕТИ У ШУМИЦУ!

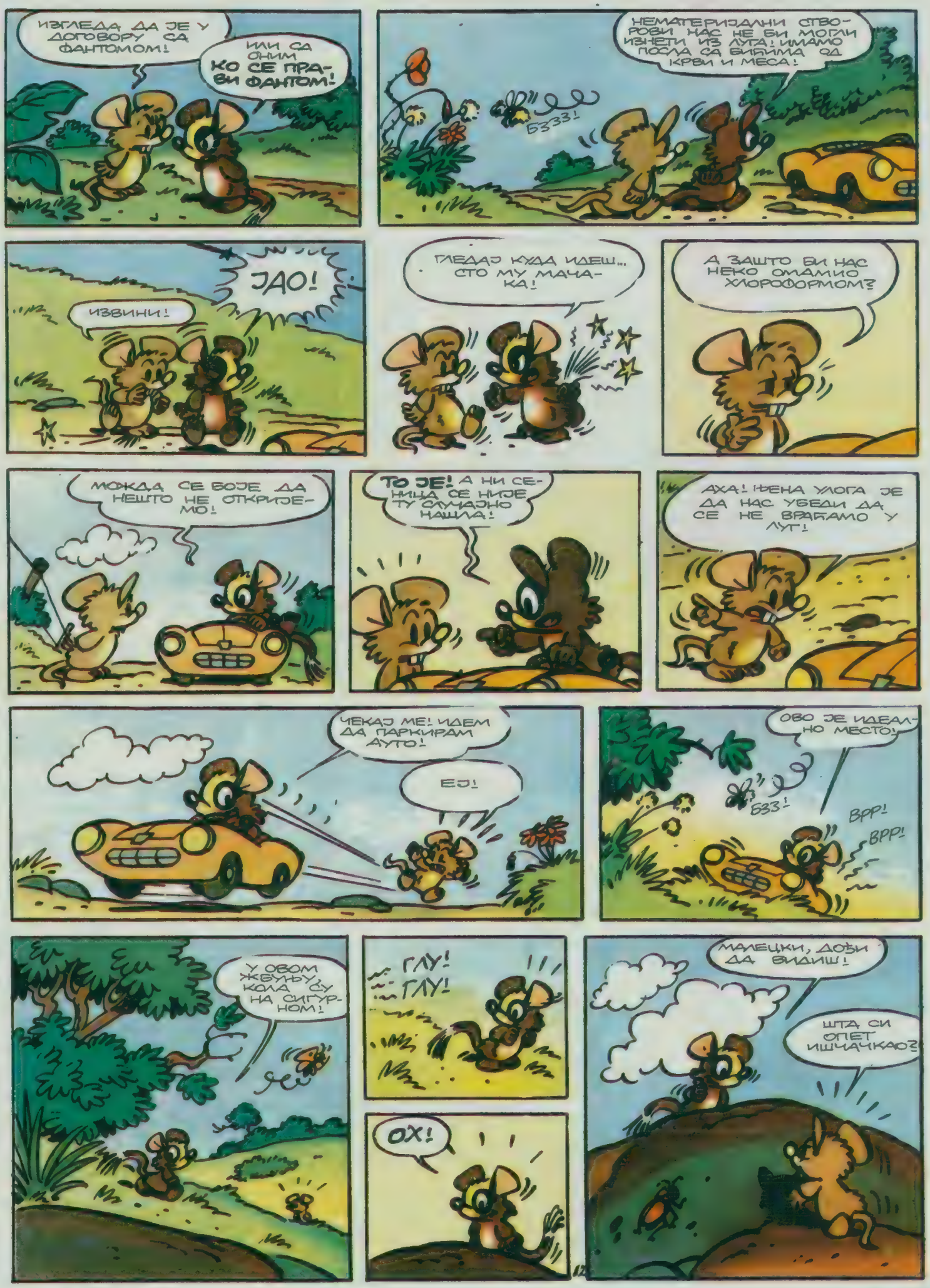
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ У ДОГОВОРУ СА ФАНТОМОМ!
ИЛИ СА ОНИМ КО СЕ ПРАВИ ФАНТОМ!
НЕМАТЕРИЈАЛНИ СТВОРОВИ НАС НЕ БИ МОГЛИ ИЗНЕТИ ИЗ ЛУГА! ИМАМО ПОСЛА СА БИЋИМА ОД КРВИ И МЕСА!
БЗЗЗ!
ЈАО!
ИЗВИНИ!
ГЛЕДАЈ КУДА ИДЕШ... СТО МУ МАЧАКА!
А ЗАШТО БИ НАС НЕКО ОМАМИО ХЛОРОФОРМОМ?
МОЖДА СЕ БОЈЕ ДА НЕШТО НЕ ОТКРИЈЕМО!
ТО ЈЕ! А НИ СЕНИЦА СЕ НИЈЕ ТУ ОМАЈНО НАШЛА!
АХА! ЊЕНА УЛОГА ЈЕ ДА НАС УБЕДИ ДА СЕ НЕ ВРАЋАМО У ЛУГ!
ЧЕКАЈ МЕ! ИДЕМ ДА ПАРКИРАМ АУТО!
ЕЈ!
ОВО ЈЕ ИДЕАЛНО МЕСТО!
БЗЗ!
ВРР!
ВРР!
У ОВОМ ЖБУЊУ СУ КОЛА СИГУРНОМ!
ГЛУ!
ГЛУ!
ОХ!
МАЛЕЦКИ, ДОЂИ ДА ВИДИШ!
ШТА СИ ОПЕТ ИШЧАЧКАО?

ВИДИШ ЛИ ГДЕ ТЕЧЕ ОВАЈ ПОТОЧИЋ?
У... У УКЛЕТИ ЛУГ!
ЕЈ, КРЦКО! ШТА ТО МУВАШ? ЗАШТО СИ САКРИО КОЛА?
ЗАТО ШТО НАМ У ЛУГУ НИСУ ПОТРЕБНА!
ШТА?!
ОДМАХ БИ НАС СПАЗИЛИ! ОВАКО, КОРИСТИЋЕМО ПОТОЧИЋ!
ДРЛИ, ЈА НЕЋУ ДА ИДЕМ У ЛУГ!
И НЕ ИНТЕРЕСУЈЕ МЕ ШТА ИМА ТАМО! ТИ СИ СУВИШЕ РАДОЗНАО, И ТО ЋЕ ТИ СЕ ОСВЕТИТИ!
ЧУЈ, СИГУРАН САМ ДА СЕ ИЗА ТИХ, НАЗОВИ ФАНТОМА, КРИЈУ ИНДИВИДУЕ КОЈЕ ТЕРОРИШУ СВЕ ШТО МРДА У КРАЈУ!
НАША ЈЕ ДУЖНОСТ ДА СЕ УМЕШАМО И СПАСЕМО СВЕТ!
ДОСТА МИ ЈЕ ТОГА! ПРОМЕНИ ПИЋУ!
ШТА СИ РЕКО, МАЛЕЦКИ?
УФ! МОЈА САВЕСТ!
ДОБРО! ДОБРО! УКАПИРАО САМ!
ХАЈДЕ, КРЦКО, ШТА ЧЕКАШ? ИДЕМО ЛИ У ТАЈ ЛУГ ИЛИ НЕ?
УФ!

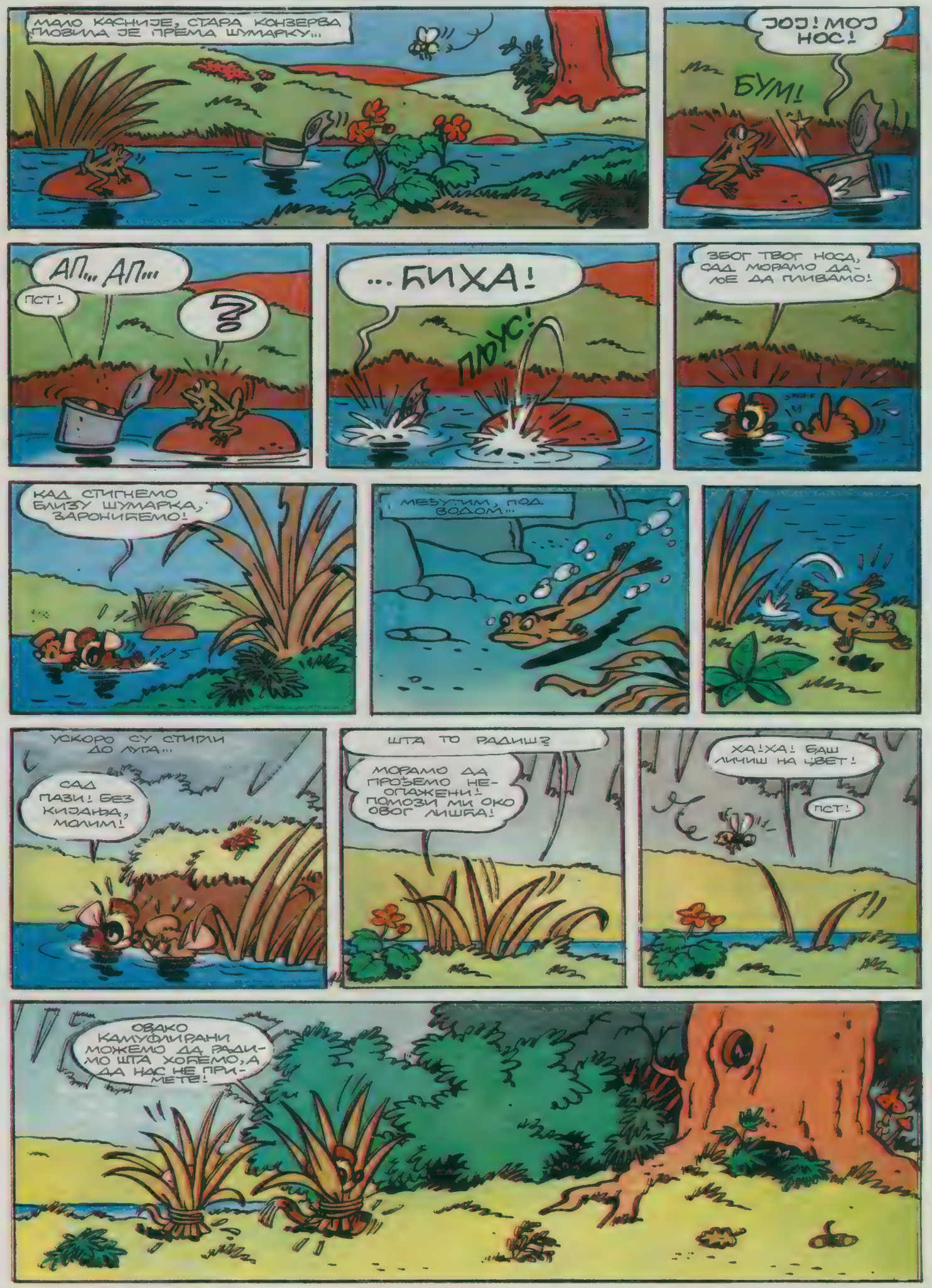
МАЛО КАСНИЈЕ, СТАРА КОНЗЕРВА ГЛОЗИЛА ЈЕ ПРЕМА ШУМАРКУ...
ЈОЈ! МОЈ НОС!
БУМ!
АП... АП...
ПСТ!
?
...БИХА!
ПЉУС!
ЗБОГ ТВОГ НОСА, САД МОРАМО ДА-ЉЕ ДА ПЛИВАМО!
КАД СТИГНЕМО БЛИЗУ ШУМАРКА, ЗАРОНИЋЕМО!
МЕЂУТИМ, ПОД ВОДОМ...
УСКОРО СУ СТИГЛИ ДО ЛУГА...
САД ПАЗИ! БЕЗ КИЈАЊА, МОЛИМ!
ШТА ТО РАДИШ?
МОРАМО ДА ПРОЂЕМО НЕ-ОПАЖЕНИ! ПОМОЗИ МИ ОКО ОВОГ МИША!
ХА! ХА! БАШ ЛИЧИШ НА ЦВЕТ!
ПСТ!
ОВАКО КАМУФЛИРАНИ МОЖЕМО ДА РАДИ-МО ШТА ХОЋЕМО, А ДА НАС НЕ ПРИ-МЕТЕ!

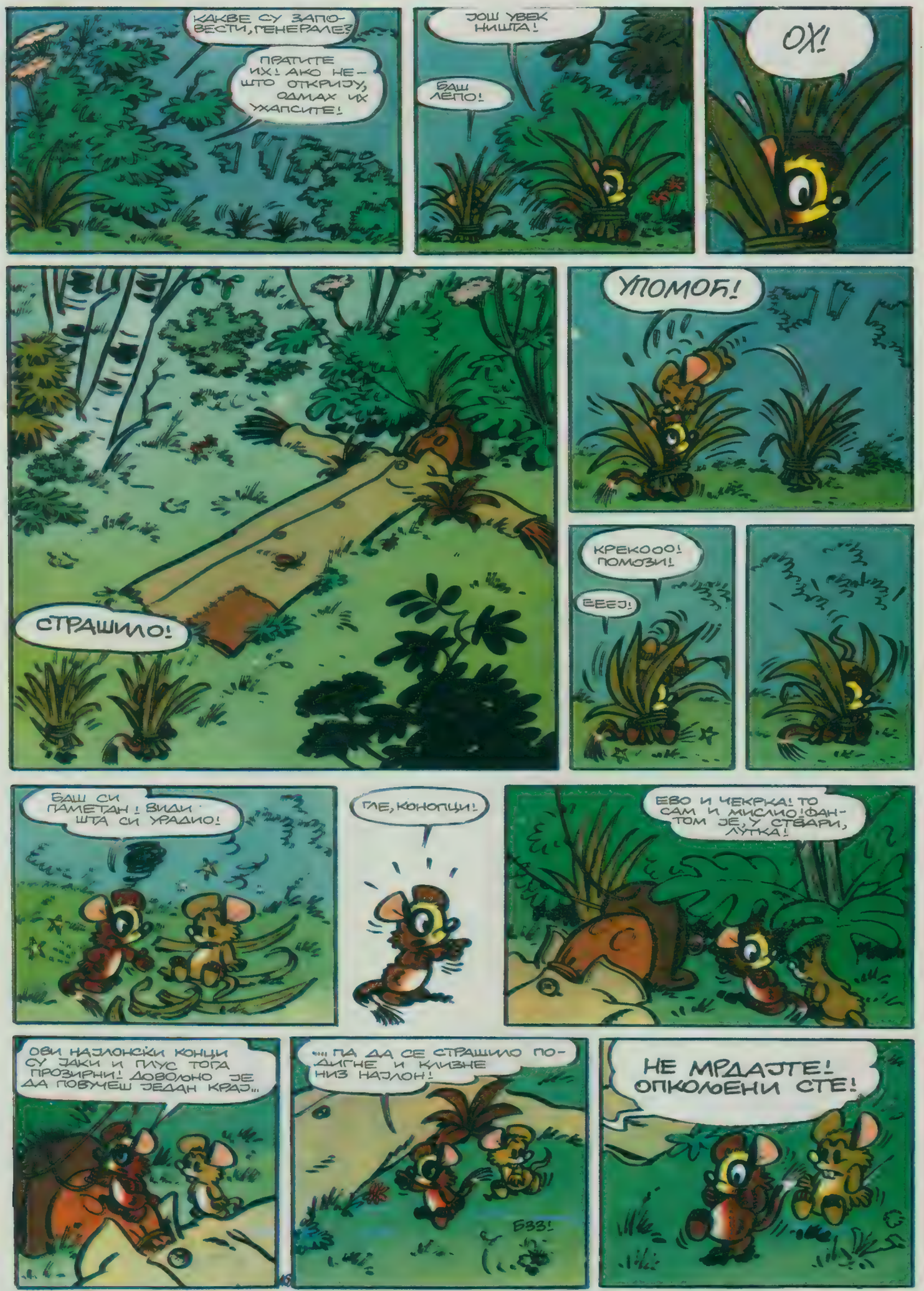
КАКВЕ СУ ЗАПОВЕСТИ, ГЕНЕРАЛЕ?
ПРАТИТЕ ИХ! АКО НЕШТО ОТКРИЈУ, ОДМАХ ИХ УХАПСИТЕ!
ЈОШ УВЕК НИШТА!
БАШ ЛЕПО!
ОХ!
СТРАШИЛО!
УПОМОЋ!
КРЕКООО! ПОМОЗИ!
ЕЕЕЈ!
БАШ СИ ПАМЕТАН! ВИДИ ШТА СИ УРАДИО!
ГЛЕ, КОНОПЦИ!
ЕВО И ЧЕКРКА! ТО САМ И МИСЛИО! ФАНТОМ ЈЕ, У СТВАРИ, ЛУТКА!
ОВИ НАЈЛОНСКИ КОНЦИ СУ ЈАКИ И ПИУС ТОГА ПРОЗИРНИ! ДОВОЉНО ЈЕ ДА ПОВУЧЕШ ЈЕДАН КРАЈ...
"...ПА ДА СЕ СТРАШИЛО ПОДИГНЕ И КЛИЗНЕ НИЗ НАЈЛОН!
БЗЗ!
НЕ МРДАЈТЕ! ОПКОЉЕНИ СТЕ!

КРЦКО, БЕЖИ!
ДРЖИМО ИХ!
ПУСТИТЕ НАС ДА ИДЕМО, РАЗБОЈНИЦИ!
ВИИИ СУ ПРЕРУШЕНИ! СИГУРНО СУ ШПИЈУНИ!
АХ! ЕВО ВЕЛИКОГ КОМОРНИКА!
БЗЗ!
ГОСПОДО! КРАЉ!!!
ЗАРОБИЛИ СМО ИХ, СИРЕ!
ОВО НЕ ВАС СКУПО КОШТАТИ, ГОСПОДО!

ГЕНЕРАЛЕ, ОДВЕДИТЕ ЗАТВОРЕНИКЕ!
ЈЕН!.. ДВА! ЈЕН!.. ДВА!
УВЕЧЕ...
НЕКО ДОЛАЗИ!
ВИДИШ ГДЕ НАС ЈЕ ТВОЈА БОЛЕСНА РАДОЗНАЛОСТ ДОВЕЛА! У ЗАТВОР!
ПРЕСУДА ЊЕГОВОГ ВИСОЧАНСТВА!
ДВА СТРАНЦА СУ ПРИ ТРЕЋЕМ УПАДУ У ЛУГ ОТКРИЛА НАЈВЕЋЕ ДРЖАВНЕ ТАЈНЕ...
ПРВО – ПОСТОЈАЊЕ НАШЕГ НАРОДА КОЈИ ВЕЋ ГОДИНАМА ТАЈНО ЖИВИ У ЛУГУ! ДРУГО – ФАНТОМА КОЈИ ЈЕ ИМАО УЛОГУ ДА ГЛАШИ ЛИСИЦЕ И ОСТАЛЕ ЗВЕРИ!
ОВЕ ТАЈНЕ НИ У КОМ СЛУЧАЈУ НЕ СМЕЈУ БИТИ САОПШТЕНЕ НЕКОМ ИЗВАН ЛУГА! ПОРЕД ТОГА, ДВА СТРАНЦА СУ БИЛА УПОЗОРЕНА ДА ЈЕ ОПАСНО УЋИ У ЛУГ!
МИ, ШТРКЉОА ДРУГИ, КРАЉУ ЛУГА, ОСУЂУЈЕМО ВАС!..
ХМ!
...НА ПРИНУДНИ РАД И ДОЖИВОТНУ РОВИЈУ!
BAM
АЛИ, МИ НИСМО ШПИЈУНИ!
ЗАКОН ЈЕ ЗАКОН!

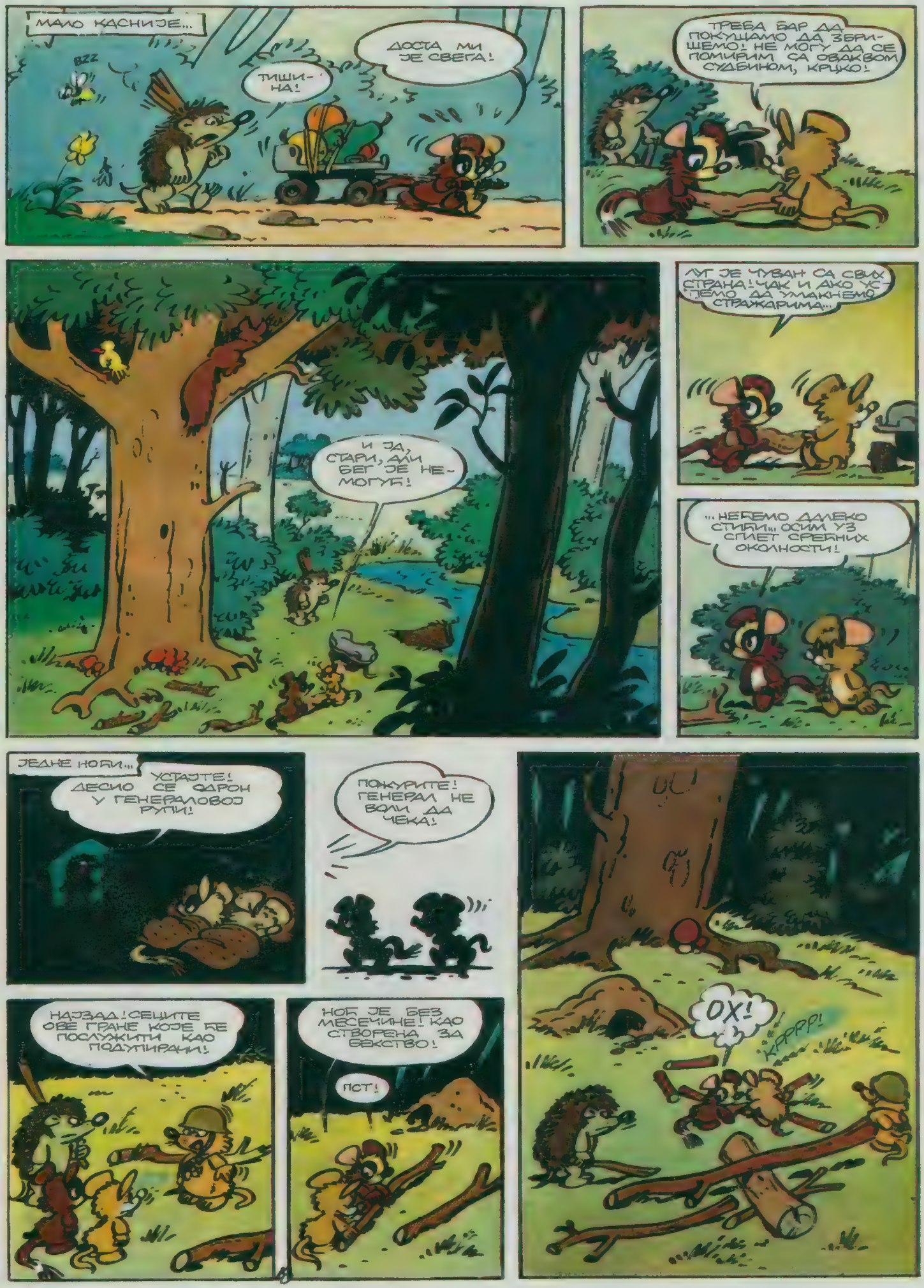
МАЛО КАСНИЈЕ...
BZZ
ТИШИ-НА!
ДОСТА МИ ЈЕ СВЕГА!
ТРЕБА БАР ДА ПОКУШАМО ДА ЗБРИШЕМО! НЕ МОГУ ДА СЕ ПОМИРИМ СА ОВАКВОМ СУДБИНОМ, КРЦКО!
И ЈА, СТАРИ, АЛИ БЕГ ЈЕ НЕМОГУЋ!
ЛУГ ЈЕ ЧУВАН СА СВИХ СТРАНА! ЧАК И АКО УСПЕМО ДА УМАКНЕМО СТРАЖАРИМА...
"...НЕЋЕМО ДАЛЕКО СТИЋИ" ОСИМ УЗ СПЕТ СРЕЋНИХ ОКОЛНОСТИ!
ЈЕДНЕ НОЋИ...
УСТАЈТЕ! ДЕСИО СЕ ФДРОН У ГЕНЕРАЛОВОЈ РУПИ!
ПОЖУРИТЕ! ГЕНЕРАЛ НЕ ВОЛИ ДА ЧЕКА!
НАЈЗАД! СЕЦИТЕ ОВЕ ГРАНЕ КОЈЕ ЋЕ ПОСЛУЖИТИ КАО ПОДУПИРАЧИ!
НОЋ ЈЕ БЕЗ МЕСЕЧИНЕ! КАО СТВОРЕНА ЗА БЕКСТВО!
ПСТ!
ОХ!
КРРРР!

ЕЈ, ГЛЕДАЈТЕ!
ШТА? ГДЕ?
ШТА ЈЕ БИЛО?
АЛИ...
БАФ!
ВОР
ВРАТИТЕ СЕ!
ПАП!
БРАВО, СТАРИ! БИО СИ СТРАШАН!
СВЕ ЈЕ ТИХО! ОДЛИЧНО! СВИ СПАВАЈУ! А СТРАЖА ЈЕ НАПОЛОУ!
ДА, КАД ВЕЋ ПОМЕНУ, КАКО МИСЛИШ ДА ИЗИЂЕМО ОДАВДЕ?
ИМАМ ИДЕЈУ! ДОК ВЕЗУЈЕМ ОВУ ДВОЈИЦУ, ТИ МИ НАЂИ ВЕЛИКУ ПЕЧУРКУ И БОКОР ВИСОКЕ ТРАВЕ!
МАЛО КАСНИЈЕ...

КРАК!
?
ДУХ! ПРАВИ ДУХ!
НЕ БОЈ СЕ, СТАРИ! ИСПРОБАВАМО НОВИ МОДЕЛ ДУХА!
?
ГЕНЕРАЛОВА ИДЕЈА - ДА ПЛАШИМ ЛИСИЦЕ И ОСТАЛЕ НА ЊИХОВОМ ТЕРЕНУ!
АХ!
ТО МИ СЕ ВИШЕ СВИЂА! ПОМИСЛИО САМ ДА ЈЕ ПРАВИ! ЗНАШ ЛИ ЛОЗИНКУ?
КАКО ДА НЕ! БЛЕФИРАЈМО ДО КРАЈА!
АКО БУДЕМ ЗНАО!
ТАЧНО! У РЕДУ ЈЕ! ЈАВИЋУ ДРУГИМ СТРАЖАРИМА! СРЕЋНО!
ЈЕСМО Л' УСПЕЛИ?
ДА ГЛАШИ ЛИСИЦЕ! СУПЕР ИДЕЈА! НАШ ГЕНЕРАЛ ЈЕ ЗАИСТА ИЗУЗЕТАН!
КРАЈ

ЕУРЕКА!

Три чудесна открића израелских научника

Да ли ће овакав зимски пејзаж једнога дана постати стварност у пустињи? Кажу да је то већ на помолу!

ПИЈАНА КИША

Колико су људи који живе у пустињским пределима жељни кише, то тешко можемо и замислити. Када је суша не помаже ни Бог ни чаробни штапић. Али, изгледа да може – наука. Меир Лахав, хемичар на Вајцмановом институту у Израелу размишљао је овако: вода се леди на 0 степени Целзијуса, што свако зна. Међутим, тај физички закон важи само за дестилисану, што ће рећи потпуно чисту воду каква се може наћи само у лабораторијама

Шта се догађа у природи? У њој вода, зависно од тога до које мере је загађена, прелази у лед на минус 10, 20, па чак и 40 степени! А у облацима који су високо обично је минус 10 степени Целзијуса, па се на тој хладноћи појављују ледени кристали и почиње да пада киша.

Баш у овоме лежи „зец". Изнад пустиње никада није довољно хладно да би из облака који над њом плове могла да пљусне киша. И хемичар се досетио: ако вода не може да се следи, моћи ће алкохол! Ако би се сасвим мале количине алкохола неким начином убациле у облаке,

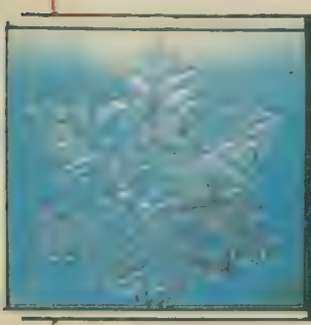

Ледени кристал алкохола сасвим је сличан оном воденом. Ето решења за „отварање" славине за кишу

њихова кристална структура сасвим налик на ону коју има лед деловала би тако што би подстакла стварање ледених кристала и ето кише.

Сада Меир Лахав ради на проналажењу технике којом би се облаци „опијали". Тако би се, сматра овај научник, већ на нултој тачки, баш као на лабораторијском столу, појављивале толико жељене капи кише по песку

Овако је изгледала прва берба пустињских парадајза. Веровали или не, израсли су на пешчаним динама!

ПЛОДОВИ ПУСТИЊЕ

Док хемичар из претходног написа још размишља о томе како да на притисак дугмета „отвори" кишу, неки његови земљаци досетили су се другог начина који је већ дао прве резултате, али какве! Парадајзи крупни, румени и сочни као дар пустиње – то звучи невероватно, али се баш таква берба већ обавила. И ова прича је из Израела и односи се на пустињске пределе.

За сада се на овом подухвату ради само експериментално. Али, већ за коју годину, тврде у Израелу, пустиња ће се сва зеленети и руменети. Довољно је само да се песак натопи морском, дакле сланом, водом! Не само парадајз, него и жито, шећерна репа, кукуруз, памук, па чак и диње или шпароге просто бујају на песку пустиње Негев само зато што их наводњавају морем.

Слана вода доведена је из пространих лежишта која су пронађена испод песка, па кад су први покушаји дали просто фантастичне приносе, научници су одлучили да пробају још нешто. Посејали су парадајз на пешчаним динама, а морском водом заливане су саднице по пет пута дневно. Испоставило се после да је хектар дина давао по 75 тона парадајза краљевског изгледа и квалитета. Чудо невиђено!

На крају, ево још само податка да хиљаде хектара пустиње леже управо на подземним наслагама слане воде. Значи да је открићем израелских агронома учињен први корак ка претварању пустиња не у оазе, него у рај на земљи...

БОЈА КОЈА ЧИСТИ

Ево и сасвим новог начина за пречишћавање воде, а уз помоћ једног одавно познатог средства: метиленовог плавила. Хемијски се ова боја зове тетраметил тионин хлорид. Користи се у микроскопским посматрањима за бојење бактерија, а у медицини као средство против болова, за дезинфекцију и у инјекцијама против тровања угљен-моноксидом или цијановим једињењима.

Недавно су израелски научници почели да употребљавају једну сасвим нову методу. У довољно загађену воду убаци се сасвим мала количина овог плавила, а потом вода изложи сунцу. Плавило упија светлосну енергију и преноси је на кисеоник растворен у води. Тако „обогаћен" кисеоник претвара се у моћно средство које без милости убија микроорганизме, а да при том не настају баш никакви штетни нуспроизводи!

Ово је, хемијски речено, фотодинамички процес који уништава чак и полио-вирус, иначе отпоран на хлор, то најпознатије средство за пречишћавање воде. Чини се, ево, да је на помолу нови начин за дезинфиковање пијаће воде у великим градовима.

Можда би и Дунав опет могао да постане леп и плав као ове мочваре на слици захваљујући – метиленском плавилу?

Последње године легендарног војсковође

Кућа Степе Степановића у Чачку. Изнад средњег прозора видди се првобитно место споменплоче. Затим је померена улево, ниже, како би се боље видела. (Снимио: Слободан Пајић)

ПОЛАЗИТЕ НАПР

Да није с братом вукао коцку који ће од њих двојице ићи на школовање, а који остати на имању у селу Кумодражу, надомак Београда, Степа Степановић се никада не би уписао у гимназију а потом у артиљеријску школу као питомац 11. класе.

Као трећи син, а четврто дете по реду, Ивана и Радојке Степановић (име је добио по деди), Степа, по природи повучен и скроман, касније је испољио још једну особину – зазирање од људи и њихових намера.

Победник са Цера, Доброг поља, Једрена, Црног врха и у Првом светском рату командант Друге српске армије, напредовао је у војничкој каријери часно и поштено, без помоћи и утицаја са стране.

Само један интервју

Службујући у Крагујевцу, Степа је упознао будућу супругу Јелену, кћерку среског начелника Велисава Миловановића који је имао кућу у Чачку. Венчали су се јула 1881. Следеће године родила им се кћерка Милица, а наредне Даница. Степа је патио јер је желео сина коме би „оставио име, славску свећу и неокаљану чисту и свету прошлост". Ипак, волео је кћерке и поштовао зетове.

После завршетка Првог светског рата Степа Степановић је око годину дана био командант Сарајевске војне области. Почетком новембра 1919. поднео је захтев да га разреше дужности. Демобилисан је. Остатак живота провео је у Чачку, у кући супруге Јелене коју је она наследила од оца. Иза њега су остале 43 године напорне војничке службе, од чега само у ратовима 11 година!

Одбио је положај војног министра, за политику није хтео да чује! Само једном у животу, док је службовао у Сарајеву, дао је интервју новинарима.

Јеленина и Степина кућа у Чачку налазила се у тадашњој Сарајевској улици број 5. За време аустроугарске окупације улица се називала Кевеш. Данас једна споредна, мало значајна, улица у Чачку носи војводино име, а она у којој се налази његова кућа, у самом центру града – име народног хероја Ратка Митровића.

Некада је војвода имао обичај да у вуненим чарапама и папучама стоји испред куће и поздравља децу која су се враћала из школе. Помиловао би неко по глави и упитао за успех. Одличне је награђивао динаром, врло добрима је давао пола динара, а добре саветовао да боље уче. Ратка Митровића, тада ученика и потоњег народног хероја, такође је даривао.

Шта си навро!

Послератне чачанске власти нису много мариле ни за кућицу од три одељења коју је војвода саградио у дворишту. Срушили су је, наводно, као ругло јер је у посету Чачку требало да дође друг Тито. Променили су и фасаду главне куће, и то страну окренуту улици. Преко ноћи су уништили китњасту архитектуру и „ударили" по фасади креч и фарбу!

Јелена, Степина жена, није избегла са српском војском преко Албаније. Аустријанци су окупирали Чачак, али су се према војводиној жени односили с дужним поштовањем. Није јој недостајала ни длака с главе, иако их је Степа слистио на Церу!

Сада уз војводину кућу ради кафић.

Спомен-плоча на кући, дело вајара Жике Максимовића, постављена је готово кришом. Онда је у Чачак дошла француска државна делегација и прво питала за Степину кућу. Власти нису знале шта да кажу, једва су успеле да наговоре уважене госте да заобиђу кућу и посете Степин гроб на чачанском гробљу који је он за живота и одредио и уредио. За сваки случај, пре доласка делегације плоча је премештена на уочљивије место на фасади. Старо није закрпљено, рупа још стоји!

Волео је војвода своју кућу, нарочито двориште у којем је углавном проводио дан. Сам је садио и неговао воћке, уређивао башту, заливао цвеће.

У том дворишту, под орахом, дочекао је краља Александра Карађорђевића који је по сопственој жељи дошао да га посети. Вели, Степа се дуго нећкао да прими владара. Није био у сукобу с њим, али се држао уверења да је отаџбини дао све што је могао и да као старац не заслужује ни мање ни веће почасти од својих бораца који су оставили кости широм ратишта.

Скромност војводе Степе Степановића није била поза. Напротив, пре би се могло рећи да је то била његова прва божја заповест. Живео

То је било све што је на самрти изустио војвода Степа Степановић у својој кући у Чачку, коју послератне власти и данас зобилазе

ЕД!

је аскетски. Спавао је на војничком кревету, није имао купатило, у одајама са дашчаним подом налазио се једноставан намештај.

Неком приликом, док је у дворишту стругао дрва, бануо је сељак Драгачевац и обратио му се:

– Је ли, бре, где је војвода?!

На Степино наговарање да му каже којим је послом дошао, Драгачевац је одбрусио:

– Ма шта си навро, треба ми војвода, а не ти!

Војвода Степа живео је у Чачку крајње повучено. Мало се дружио са људима. Углавном, посећивао га је учитељ Милош Поповић, с којим је размењивао искуства о воћкама, и апотекар Аристид Јовановић. Предвече је волео да шета до Бедема. Чим су му Чачани направили клупу да се одмори на Бедему, није више хтео ни да прође тим крајем.

О Видовдану је облачио своју војводску униформу и огрнут пелерином одлазио на богослужење у цркву Вознесење.

Неће споменик

Војвода Степа је живео од пензије. Кад су му донели прву, наљутио се.

– Шта ће мени оволико новца! Је л' они мисле да растуре државу!

Држава му је дала на сталну услугу аутомобил и возача. У аутомобил је сео само неколико пута („Нисам се ја због тога борио!"). Унуци су га називали – Ојка. Често су га молили да их његов возач провоза колима по граду. Никада им није услишио жељу. Благо их је одбијао речима:

– Молите очеве да више раде, па нека зараде!

Годину дана пре војводине смрти чачански одборници донели су одлуку да му, од новца сакупљеног добровољним прилозима грађана, подигну споменик у граду. Неколико одборника посетило је Степу да му то саопшти. Саслушао их је пажљиво и рекао:

– Господо, ако сте због тога долазили, нисте морали! Ја сам са намученим српским народом подигао себи споменик, зове се слобода! А ако сте баш решили, онда тим новцем сазидајте школу, она ће народу служити!

Тако је и учињено. Школа је отворена 1937. Носила је војводино име. Сада носи име народног хероја Милице Павловић!

Степа Степановић је сам себи изабрао место за гробницу на чачанском гробљу. Док му је каменорезац Франческо Бербеља на лицу места клесао споменик, војвода би навратио с литром препечанице да послужи мајстора, а потом седео и гледао како ради. Бербељу је исплатио од свог новца.

Пред смрт је боловао осам месеци. Предвидео је све што је требало за сахрану. Предао је супрузи два смотуљка са уштеђеним новцем: један њој за живот, други за трошкове сахране. Није хтео да буде сахрањен о државном трошку. Одредио је обичну униформу коју ће му обући и одење које ће му ставити на груди.

Пред смрт је прикупио снагу и изустио:

– Полазите напред!

Војвода Степа Степановић умро је 27. априла 1929. у 10.30 часова у седамдесет трећој години. Све светске агенције пренеле су вест, а хиљаде телеграма пристигло је у Чачак и Београд.

У погребној поворци којој се на челу налазио краљ Александар Карађорђевић, генералштаб и дипломатски кор кретало се и 50.000 грађана из целе Србије. Ескадриле авиона надлетале су град да поздраве мртвог војсковођу. Грмеле су топовске салве.

А онда је дошао Други светски рат.

И неки други наши хероји.

За време аустроугарске окупације ратни друг Степиног зета Војин Радојичић вратио се у Чачак и све време пазио на Степину жену Јелену и две кћерке. Нико то од њега није тражио, али је војвода због тога веома ценио Војина.

После Степине смрти, а неколико година пред Други светски рат, Јелена се преселила у Београд код кћерки. Кућа у Чачку остала је празна. Да не би допала Немцима, Степин зет је пожурио у Чачак и замолио Војина да се са породицом пресели у њу. Војин је то радо учинио. Иста прича поновила се и после окончања рата, само је сада кућу требало да конфискује нова власт. Степине кћерке понудиле су верном Војину да откупи зграду и тако је спасе. Војин је сакупио 150.000 динара, посебно исплатио за порез на промет још 40.000 и кућу укњижио на име своје жене Чедине. Данас је она власништво њихових потомака. Уједно, они једини и брину о некадашњој Степиној кући.

Јелена, жена Степе Степановића, умрла је 1943. Сахрањена је поред мужа у Чачку.

Степина кћерка Даница родила је двоје деце. Син јој је погинуо, кћерка Милица-Беба живи у Београду.

Друга Степина кћерка Милица изгубила је мужа, умро јој је син, умрле и две кћерке. Нема наследника, живи у Београду.

Један београдски професор годинама је доводио ученике у Чачак и држао предавања у дворишту Степине куће. О војводи, разуме се. Из Чачка нико никада није дошао.

Неки богати Американци хтели су да купе војводину кућу, не питају за цену. Власници нису хтели да чују.

Миленко Тодоровић

Илустровао: Брана Јовановић

ЛЕТО 1991.

ШТА СЕ НОСИ, ВОЗИ, СЛУША

ВОДА ИМ НЕ МОЖЕ НИШТА – Скочите у море, пливате пола сата, изађете на обалу, а купаће гаће на вама су сасвим суве као да нисте улазили у воду. Тајна је у тканини од које су сашивене, а то је влакно „тактел". Нису баш најјевтиније (1.360 дин), али су веома угодне, кажу они који су успели да их набаве у некој од робних кућа Европе.

КАО НА ОПРУГАМА – Желите ли да трчите као на крилима, набавите последњи модел „најки": ваздух у шупљикавом ђону сабија се и шири према положају стопала, тако да се тркач у њима осећа као на опругама. Два пута су скупље од обичних патика (око 2.400 дин.) и има их у свим већим спортским продавницама Европе.

ЗА ШЕТАЊЕ ПО ВОДИ – Човек је од давнина сањао о томе да хода по води, али је боље клизати се по њој. Управо то се сасвим лако постиже овим воденим скијама које се подједнако добро могу користити и на мору и на реци. Скије за ходање по води коштају преко 17.200 динара.

БАЦИТЕ ГА У МОРЕ! – Фото-апарат за једнократну употребу! То не, али власник овог Кодаковог апарата заиста може да га баци у море, скочи за њим и сними испод воде, до дубине од три метра. Цена „викенда 35" је популарна – 300 динара.

МОНОПЕРАЈЕ – Кад навучете на ноге ово пераје, личићете на делфина или кита, а тако ћете и пливати: наравно под условом да сте изванредно физички спремни. Има га у продавницама камперске опреме у целој Европи а и шире. Цена: 3.200 динара.

А ГДЕ СУ СЛУШАЛИЦЕ? – Код овог последњег „Сонијевог" модела вокмена нема више потребе да тражите слушалице које су се негде затириле – оне су унутра, у апарату. Цена WM51 је 5.600 динара. Наравно, вокмен уз пут показује тачно време, радио-фреквенцију и остало, а има и читач који сам покреће касету.

НАЈМАЊА НА СВЕТУ – Тешка је свега 750 грама, а има савршену слику од 270.000 линија! Ова мини VHS камера има и електронски систем за стабилизацију слике. Врло је осетљива: аутоматска бленда, фокус, контраст, аутоматски главни прекидач. Снима непокретне слике и текстове, али прави и стробоскопске снимке, што значи да је за врло кратко време експонаже у стању да забележи високо квалитетну слику осветљеног предмета који се креће великом брзином

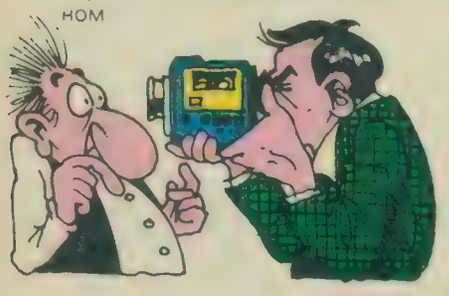

ПОЦРВЕНИ ПРЕД КРАЈ. – Најновији хит на тениским теренима: жица за рекете „стоплајт", названа тако зато што поцрвени кад се истроши! Са њом више нема непријатних изненађења: рекет вас неће изневерити у одсудном тренутку јер ће вас измењена боја на време упозорити. Цена око 700 динара, а можете је наручити на телефон 47-24-26-00. Не заборавите да пре тога окренете позивни број за Француску 99331

КАМПОВАЊЕ У ДИВЉИНИ – Нећете се никад изгубити – чак и ако шатор поставите у најзабитијем крају, уколико набавите модел који видите: направљен је од полиестера који у свим временским приликама задржава исту температуру, а сваки детектор може да га открије на раздаљини од 65 километара. Цена: 10.000 динара.

ЗА ПАДАЊЕ У ВОДУ И – ОЧИ – У овим флуоресцентним комбинезонима и не морате бити неки шампион, па да вас на плажи сви запазе. Костими су полупропустљиви, има их од дугих (7.200) и кратким рукавима (5.000 динара).

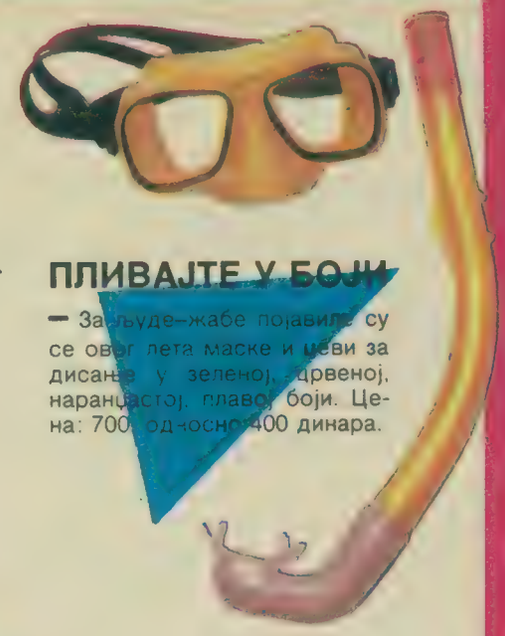

ПЛИВАЈТЕ У БОЈИ – Заљуде-жабе појавиле су се овог лета маске и цеви за дисање у зеленој, црвеној, наранџастој, плавој боји. Цена: 700, односно 400 динара.

СОЛАРИЈУМ ИЗА КУЋЕ – Справа за сунчање састављена од цеви поставља се у башти, крај базена. У њу се сипа мало воде, па онај ко се сунча ужива у свежини, а поцрни врло брзо захваљујући метализираној подлози која одбија Сунчеве зраке. Цена 2.400 динара.

СВЕ СВОЈЕ СОБОМ НОСИМ – За оне који воле удобно путовање луксузан кофер орман на точкићима, ручне израде, пресвучен ланом. Углови и брава од жутог месинга. Димензије 84x50x26 cm, а цена довољна за десетак нормалних летовања: 112.000 динара.

СА КОРМИЛОМ – Даска коју видите заиста је нешто специјално: вози се на коленима! Иако нема никакво једро, може да се управи у жељеном правцу уз помоћ гувернала који је повезан са крмом. Димензије 1,65 m x 0,58 cm. Тешка је 6,5 килограма, цена 8.000 динара.

Прах и пепео славних личности

КРАЉИЦА ПОПИЛА ВОЉЕНОГ МУЖА

Када је 353. године пре наше ере умро Маузолус, владар Карије, његова неутешна удовица Артемизија је на погребној церемонији помешала пепео преминулог с водом и искапила га. Затим је у Халикарнасу у Малој Азији подигла диван споменик њему у славу који ће постати једно од седам светских чуда старога века, а нама је остала реч маузолеј

Амерички дипломата Хенри Лоренс (1724-1792) први је белац који је у Сједињеним Америчким Државама кремиран. По својој изричитој жељи јер се ужасно плашио да под црну земљу случајно не оде жив. Зато је заклео свога сина да, кад умре, његово тело умота у дванаест метара дугачку тканину од кучине, запали је и остави да потпуно изгори.

Ова жеља испуњена је на породичном имању Мепкин у близини Чарлстона, савезна држава Јужна Каролина. Лоренсов пепео ту је и покопан.

ПРОШВЕРЦОВАН ДО РОДНОГ ДОМА

Књижевник америчког порекла Хенри Џејмз (1843-1916) умро је и кремиран је у Лондону. Његов пепео прошверцовала је у Америку сестра Елис и то кроз густ обруч цариника и полицајаца пошто је беснео Први светски рат. Предат је мајчици земљи на породичном гробљу у Кембриџу, држава Масачусетс.

ГРОБ СЕДАМ МУЧЕНИКА

Јапански председник владе Хидеки Тојо (1885-1948) обешен је, са још шесторицом високих функционера, као ратни злочинац Другог светског рата. И он и остала шесторица кремирани су истог дана, одмах након погубљења. Амерички генерал Даглас Макартур одбио је молбе ожалошћених породица које су желеле да урне с пепелом добију и прописно сахране.

Али, јапански радници у крематоријуму домогли су се највећег дела тог пепела и крили су га све до краја савезничке окупације Јапана. Године 1960. у Хазу је откривена гранитна гробница у коју су смештени ти остаци праха и пепела. На споменику је урезано: Гроб Седам Мученика.

САСТАВНИ ДЕО ЦЕЛОГ СВЕТА

Џо Хил (1879-1915), пореклом Швеђанин, иначе амерички писац популарних песама и велики борац за радничка права у Сједињеним Америчким Државама, оптужен је за убиство и погубљен у држави Јута пред стрељачким водом. Затим је кремиран.

Са чикашког гробља Грејсленд, где је урна овог државног непријатеља покопана, послато је на стотине коверата члановима Удружења индустријских радника света и то у сваку америчку државу изузев Јуте и на све континенте осим Антарктика. У сваком коверту налазило се неколико трунчица Хиловог пепела и порука.

На дан првог маја 1916. године, према поруци у ковертама, пепео овог мученика за бољи живот радничке класе, у свим је местима на Земљиној кугли у исти час је расут. Тако је Џо Хил постао саставни део еколошког система наше планете

НЕВОЉЕ СА ВУДИЈЕМ

Метална посуда у којој се налазио пепео америчког фолк певача и композитора Вудија Гатрија (1912-1967) личила је на обичну овећу конзерву каква се може наћи у свакој самоуслузи. Породица је ту и такву урну понела на Кони Ајленд да би пепео изручила у море, али нико није успео да је отвори. Уз помоћ отварача за конзерве пива направили су рупе на поклопцу, међутим, оно што се налазило унутра никако није хтело да изиђе. Тада је Гатријев син Арло с палубе бродића хитнуо „конзерву" у море. Она је мало плутала и потонула

Породица је, затим, засела и у сласт се најела врућих вирших уз пиво знајући да би Вудију такав растанак највише годио.

ЗАЈЕДНО У ЦВЕТНОЈ БАШТИ

Пепео супруге британског драмског писца Џорџа Бернарда Шоа (1856-1950) чуван је у урни на гробљу пуних седам година све док и дуговечни Шо није заувек склопио очи. Према упутствима која је оставио, његов пепео помешан је с њеним а Шоов лекар је, пошто је добро промешао последње трунчице супружника, тај заједнички прах посуо по дивној башти њихове куће у Ајот Сеинт Лоренсу у Енглеској.

МИНЕСОТА НА ПОЧЕТКУ И НА КРАЈУ

Амерички писац Синклер Луис (1885-1951) умро је у Италији а његов пепео пренет је у државу Минесоту на гробље градића Сенк Сентера, оног истог кога је оштром сатиром ошинуо у делу „Мејн стрит" („Главна улица").

Када је Синклеров брат, који је желео да задржи урну, непажљиво истресао њену садржину у гроб, изненадни налет ветра понео је у вихору и добар део Синклера Луиса и развејао га по родној исмејаној Минесоти.

САМО ТРИ РАТНА ДРУГА

Према последњој жељи америчког генерала Џозефа Стилвела (1883-1946), хероја Другог светског рата, није му приређен ни државни нити икакав други погреб. Три његова пилота из рата унела су урну с генераловим пепелом у авион Америчког ратног ваздухопловства којим је летео током целог рата.

Пошто је двапут описао круг изнад генералове куће у Кармелу, држава Калифорнија, авион је полетео према Пацифику где је донедавно водио крваве борбе с Јапанцима а пилоти су пепео свог заповедника просули у океан.

„ЧУЈЕМ ГА КАКО СЕ СМЕЈЕ"

Последња шала америчког хумористе Роберта Бенчлија (1889-1945) није била планирана, али је испала сасвим у његовом стилу. На путу између крематоријума где је спаљен и гроба где је требало да буде положен у месту Нантакиту, држава Масачусетс, из урне је ишчезао пепео покојника. Наравно, могуће је да још у крематоријуму грешком у њу није ни стављен.

Када је удовица покрај самог гроба отворила урну и видела да је миљама на последњи починак возила празну посуду, тужно се замислила, а затим насмешила и рекла: „Просто могу да чујем како се слатко смеје!"

ВОЛЕО ДВЕ ЗЕМЉЕ

Чувени и веома плодни писац кратких прича, романа, позоришних комада и есеја Виљем Саројан (1908-1981) рођен је у граду Фресну у Калифорнији у породици јерменских досељеника. Саројан је био веома привржен и земљи својих предака и земљи у којој је угледао свет и провео живот. Према његовој жељи када је умро кремиран је и половина пепела што је од њега остала покопана је у Фресну, а половина у Јеревану, главном граду Совјетске Републике Јерменије.

КАД ЗАПЕВА ЕГЕЈСКО МОРЕ

После кремације Гркиње Марије Калас (1923-1977), вероватно највеће оперске певачице свих времена, њен пепео почивао је у нарочитој урни на париском гробљу Пер Лашезу чекајући да се одреди коме ће припасти пошто је око посмртних остатака избила жестока породична свађа и дуг судски процес. Урна је, чак, крајем 1977. године украдена, али је убрзо нађена.

Када су се страсти најзад смириле, брод Грчке ратне морнарице пренео је 1979. урну у Грчку и то тридесет седам миља југоисточно од Атине. Пријатељи, а не чланови породице, испунили су жељу оперске диве и њен пепео расули по узбурканом Егејском мору.

Припремила ***Б. Дожић***

Илустровао: Љубомир Милојевић-Бубац

Каријере:

GUNS N'ROSES

МОЈЕ ЗМИЈЕ НЕ ЈЕДУ МАЧКЕ

За њих тврде да су после „Rolling Stonesa" највећа рокенрол група на свету. И заиста, имају све што је за то потребно: тираже, скандале, пуне стадионе и нову плочу која све то треба да потврди

Почетком јула, скоро четири године после објављивања деби албума „Appetite For Destruction" који је продат у тиражу од 15 милиона, „Guns N'Roses" су објавили нову плочу. Тачније две јер супротно уобичајеној пракси да се изађе са дуплим албумом они штампају две одвојене плоче „Use Your Illusion I" и „Use Your Illusion II". На њима се налази 36 песама, од уобичајених жестоких рокенрол до балада карактеристичних за Елтона Џона и обрада Пол Макартнијеве „Live And Let Die". Одмах после тих плоча стиже макси сингл на којем су снимили обраде осам панк песама укључујући „Black leather" групе „Sex Pistols" и „New Rose" од састава „Damned".

А судећи по свему ономе што се са групом збивало последњих неколико година многи су предвиђали [illegible] новог албума „Guns N'Roses" уопште неће [illegible]. У Аустралији су [illegible] због наводног [illegible] јавности својим текстовима, затим због тога што су [illegible] пожар у хотелу. Певач Екси Сло је на суду јер је претукао конобарицу, а долазило је и до међусобних обрачуна. Када је Екси одбио да се појави на једном концерту у Аризони, избачен је из групе, а када су [illegible] на бину у Лос Анђелесу као предгрупа „Ролингстонса", Екси је одлучио да отпусти остатак групе. Ипак, размирице су изглађене, али најгоре је прошао њихов бубњар Стивен Едлер кога су избацили из групе.

Четири године уназад

– Круг се затворио – каже гитариста Слеш. – Када смо почели 1985. године, музички бизнис је био ужасан. Кренули смо, продали много плоча и схватили да се стање у послу мало изменило. Али, увидели смо да је време да размишљамо као на почетку. Нова плоча је сасвим другачија и није ме брига да ли ће бити прихваћена. Потпуно је уврнута, јер изгледа као да смо закорачили четири године уназад.

Током свих ових година „Guns N'Roses" су се појавили на неколико великих фестивала, били предгрупа чувеним саставима, пред деби плоче објавили ЛП „Lies" и тек сада ће имати своју праву светску турнеју.

– То је заиста чудно – наставља Слеш. – Што се мање појављујемо, група је популарнија. И заиста се нисмо изменили. Чак и данас позајмљујем новац јер нисам навикнут да га имам. Волимо

да излазимо увече, да се дружимо са сваким ко је у реду. Дошли смо ниоткуд, постали невероватно популарни и нисмо се ми изменили већ људи који нас потпуно другачије прихватају. Раније смо радили тако што бих изнајмио најјефтинији стан на Сансет булевару, у њега сместио појачала, непрекидно правио журке, али и компоновао. Друштво се управо ту окупљало.

Временом смо почели све више да се забављамо, а све мање да радимо и ствари су почеле да ми измичу из руку. Купио сам кућу да бих могао на миру да радим. Седео сам у кући једно време, а онда сам почео да је мрзим. По цео дан сам лежао и зевао у плафон. Тада је стигла понуда да свирамо као предгрупа на концертима „Stonesa". То сам заиста желео јер је била згодна прилика да поново окупим групу. Једино бубњар Стивен није могао да се уклопи иако смо се трудили да га задржимо у групи. Он је увек био мезимче свих нас, али временом је постао неодговоран. Никако није схватио да поред доброг провода у рокенролу треба и пуно рада. Он ме навео да почнем да свирам гитару. Још у средњој школи волио ме после часова својој кући и пуштао ми албуме групе „Kiss".

Свађамо се око глупости

Прича се да у свим великим групама певач и гитариста временом постају ривали. Такве приче су се распредале за „Rolling Stones", „Led Zeppelin", Aerosmith", па и „Guns N'Roses".

– Експл и ја смо врло блиски, без обзира на све што се прича. Он и ја смо најбољи пријатељи, превише смо различити и то нас везује. Однос певача и гитаристе у већини група је врло осетљив, променљив. Обично се креће између великих успона и великих падова. И негде између тих крајности крије се „хемија". А када је она у групи добра, када смо Експл и ја међусобно добро, сви имамо ону праву искру која нас држи на окупу. Наравно, највеће свађе у групи увек су између нас двојице. Никада се, рецимо, нисмо расправљали око тога ко више ради. Свађамо се око глупости.

За само неколико година „Guns N'Roses" су прешли дуг пут од непознатог калифорнијског састава до светске атракције. Да ли су били задовољнији на почетку или сада?

– Сада сам опуштенији, свирамо квалитетније и у томе је моја предност. Кад слушам нову плочу, знам да је заиста добра и зато сам нестрпљив да кренемо на свирку. Када завршимо неко путовање, једва чекам да кренемо на друго. Права сам скитница. Можда сам се због тога окружио животињама. Имам 21 змију, два пса и 10 мачака. Моје змије не једу мачке.

Током дуге дискографске паузе група је имала свој филмски деби у последњем издању „Прљавог Харија" Клинта Иствуда. Радили су и на новом материјалу Елиса Купера, а он им је вратио услугу отпевавши једну песму на њиховој новој плочи. Слеш је сарађивао и са Ленијем Кревицом са којим је ишао у средњу школу иако се тада нису познавали. У међувремену је снимао и са Игијем Попом и Бобом Диленом.

– Игија знам одмалена. Моја мајка се забављала са Дејвидом Боувијем. Иги је у то време био у душевној болници и први пут сам га срео када смо отишли да га посетимо. Он је тако драг, осетљив, искрен момак. Заиста га волим.

А рад са Диленом био је велико узбуђење јер сам одрастао уз његову музику. Ушао сам у студио и тамо затекао Џорџа Харисона како феноменално свира слајд гитару. Био је сјајан. Ту сам срео и Ким Бејсинџер која није ништа радила. Једноставно се мувала. На крају сам срео и тог човечуљка који је изгледао као Еским. Био је врућ летњи дан, а он је обукао џемпер и кожне рукавице. И био је врло нељубазан. Баш сам се осећао непријатно. Трудио сам се да будем што је могуће љубазнији и да што пре снимим свој део на гитари. Одсвирао сам једну од својих најбољих деоница. Сви су били одушевљени, међутим, Дилен је то избацио са плоче рекавши да сувише личи на „Guns N'Roses". Али, кад сам гледао групу „Living Colour" док су свирали испред „Rolling Stonesa", пришао ми је један старији човек и рекао: „Здраво, ја сам Литл Ричард!". Он је знао ко сам ја и желео је да ме упозна! Имам само 25 година, а већ сам срео све њих.

П. Ј.

Текст и музика: ЕМФ Изводе: ЕМФ

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

I BELIEVE

I believe sometimes I touch you
I believe in love
I deserve much more than this
I deserve love
This is hopeless now
As the minutes stall
Sometimes I dont't mind at all
Particulary the times with you
OK that's fine
As long as you believe
The only thing's moving
Don't mean a thing
Can you believe it
It's getting blue
Straight through life
Believe
Don't touch this
Believe

ВЕРУЈЕМ

Верујем понекад када те дотакнем
Верујем у љубав
Заслужујем много више од тога
Заслужујем љубав
Безнадежно је сад
Док минути стоје
Понекад ме уопште није брига
Посебно кад сам са тобом
ОК то је у реду
Све док верујеш
Само једна ствар се креће
Не мисли ни на шта
Можеш ли да верујеш
Постаје плаво
Плаво кроз живот
Веруј
Не додируј
Веруј

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ: „У свету рап музике никада се није појавио нико налик мени. Нико још није видео белог човека да репује и игра као што ја то чиним".

Ванила Ајс

НАУЧНА ФАНТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

да уради нешто немогуће, а он одмах залегне на посао и уради што год желите. То збиља улива страхопоштовање.

Како ја гледам на ствари, мора да је неки генерал рекао научницима: „Момци, ми страшно оскудевамо у специјалистима. Њихове дужности често обављају људи који су потпуно неквалификовани. Звучи немогуће, али можете ли ви нешто да учините у том погледу? И научници су почели озбиљно да раде на свим овим невероватним књигама и уређајима.

Прошле недеље, на пример, имао сам зубобољу. У први мах сам помислио да је то назеб јер овде је и даље прилично хладно без обзира на то што су вулкани активни. Али, наравно, била је то зубобоља. И тако, извадио сам зубарски апарат, наместио га и прочитао оно што је требало да

НАЈСРЕЋНИЈИ ЧОВЕК

РОБЕРТ ШЕКЛИ

Овде ми је збиља запањујуће добро. Али, морате имати на уму да сам ја један срећковић. Била је то чиста срећа која ме је довела у Патагонију. Не протекција, разумете – не, нити способност. Ја сам прилично добар метеоролог, али могли су да пошаљу и неког бољег. Напросто сам имао велику срећу да се нађем на правом месту у правом тренутку.

Звучи помало невероватно кад помислите да је Армија опремила моју метеоролошку станицу са безмало свим уређајима које човек познаје. Не искључиво за мене, разуме се. Армија је планирала да овде успостави једну базу. Довукли су сву опрему, а онда су морали да напусте пројекат. Ипак, ја сам настављао да им шаљем своје метеоролошке извештаје све док су они то захтевали.

Али, уређаји! Наука ме је одувек запањивала. Ја сам и сâм нека врста научника, претпостављам, али не креативан научник, и у томе је сва разлика. Ви кажете неком креативном научнику прочитам. Прегледао сам себе и класификовао зуб, бол, шупљину. Онда сам дао себи инјекцију, очистио зуб и пломбирао га. А дентисти проведу године у школи учећи како да се уради оно што сам ја обавио за пет часова.

Или, узмите храну. Постајао сам одвратно дебео зато што нисам имао ништа друго да радим сем да шаљем метеоролошке извештаје. Али, кад сам престао и то да радим, почео сам да припремам јела на којима би ми позавидели и најбољи кувари света. Кување је некада било уметност, али откако су га се латили научници, они су од њега начинили егзактну науку.

Могао бих дуго да набрајам. Многе ствари које су ми дали нису више ни од какве користи зато што сам сада потпуно сам. Свако би, рецимо, могао да постане способан адвокат практичар захваљујући приручницима које вам они дају. Написани су тако да било који човек просечне интелигенције може да пронађе делове којима морате овладати да бисте успешно добили неку парницу и да схватите шта они значе на обичном свакодневном језику.

Нико никада није покушао да поведе парницу против мене зато што сам одувек био срећковић. Али, волео бих да то неко учини. Напросто бих желео да ставим на пробу оне правничке књиге.

Грађевинарство је друга ствар. Кад сам стигао овамо, морао сам да живим у једној монтажној бараци. Али, распаковао сам неке од чудесних грађевинских машина и нашао материјале које би свако могао да употреби. Саградио сам себи кућу од пет просторија, непробојну за бомбе, са купатилом украшеним плочицама. То нису праве украсне плочице, разуме се, али изгледају довољно реално и запањујуће је лако наместити их. И постављање тепиха од зида до зида лако се обавља кад једном прочитате упутства о томе.

Оно што ме је највише изненадило биле су водоводне инсталације за моју кућу. То ми је одувек изгледало као најкомпликованија ствар на свету – компликованија чак и од медицине или зубарства. Али, нисам имао никаквих мука са свим тим. Можда не изгледа савршено по професионалним мерилима, али за мене је задовољавајуће. Сада ми читав низ филтера, стерилизатора, пречишћивача и слично даје воду у којој нема чак ни најотпорнијих клица.

Повремено се овде осећам усамљен и у том погледу научници не могу богзна шта да ураде. Ништа не може да замени друштво људи. Али, да су се истински потрудили, креативни научници би за изоловане момке као што сам ја ипак измислили нешто што би било мало боље од потпуне усамљености.

Овде нема чак ни Патагонаца с којима бих могао да разговарам. Отишли су на север после огромних таласа плиме – оно мало колико их је преостало. А музика ми није од неке веће користи. Срећом, ја сам човек коме самоћа не смета превише. Можда су ме зато и послали овамо.

Ипак, волео бих да има бар мало дрвећа.

Сликање! Заборавио сам да поменем сликање! Свако зна колико је то тешко. Морате да знате све о перспективи и линији, боји и густини, и ко зна о чему све не. Морате безмало да будете геније да бисте постигли неки резултат.

Овако, ја само изаберем четкице, поставим платно и могу да сликам било шта

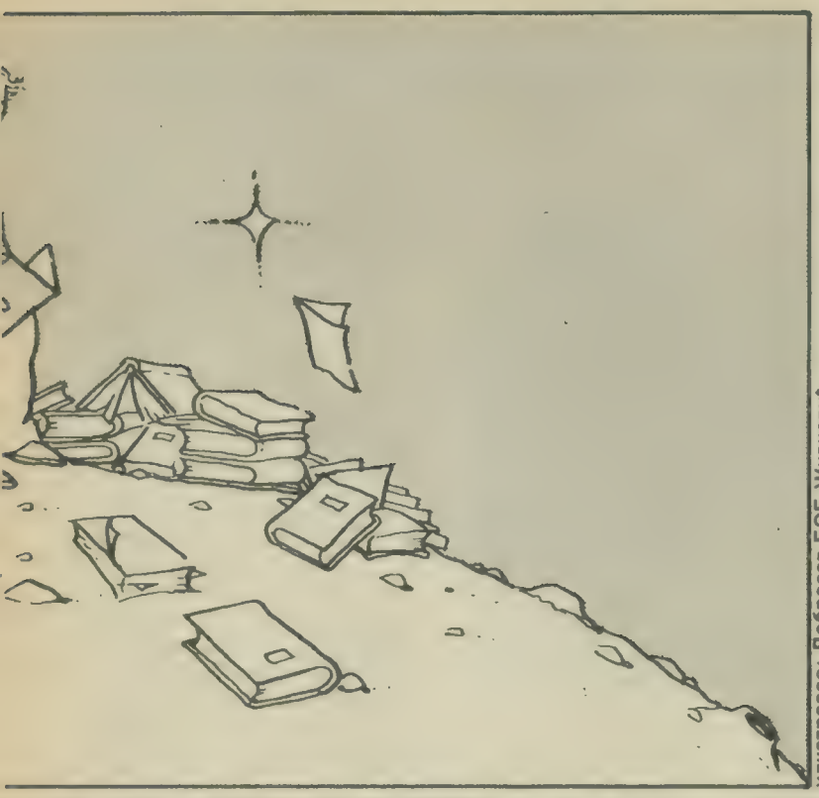

илустровао: Добросав БОБ Живковић

НА СВЕТУ

што ми се свиди. Све што треба да радите записано је у књизи. Моја уља о овдашњим заласцима сунца су спектакуларна. Довољно су добра за неку галерију. Никада нисте видели такве заласке сунца! Буктаве боје, немогући облици! Сва та силна прашина у ваздуху.

И моје уши су у бољем стању. Зар вам нисам рекао да сам срећковић? Бубне опне потпуно су ми уништене приликом прве експлозије. Али, слушни апарат који носим тако је мален да га једва можете видети, а чујем боље него икада пре.

То ме наводи на тему медицине: нигде наука није обавила бољи посао. Књига ми каже шта треба да радим у било ком погледу. Оперисао сам себи слепо црево, што би било немогуће пре неколико година. Требало је само да погледам симптоме, придржавам се упутстава и ствар је готова. Излечио сам себе од разних бољки, али, наравно, не могу ништа да урадим у погледу радијационог тровања. За то, међутим, нису криве књиге. Ствар је напросто у томе што нико ништа не може да учини у погледу радијационог тровања. И кад бих овде имао најбоље специјалисте на свету, они ту ништа не би могли да учине. Уколико су било какви специјалисти преживели. Али, нису.

Ипак, није тако лоше. Знам шта треба да учиним да не би болело. И није у питању то да ме је срећа напустила или тако нешто. Ствар је напросто у томе што је срећа напустила све људе.

Читајући ово што сам написао, увиђам да то и није богзна како успела исповест, каква је требало да буде. Мислим да ће бити најбоље да проучим једну од оних књига о писању. Тада ћу знати како све то да кажем, онако добро како може да се каже. То јест, шта тачно мислим о науци и колико сам јој захвалан. Имам тридесет девет година. Живео сам дуже од било кога другога, чак и ако сутра умрем. Али, то је зато што сам имао среће и што сам се нашао на правом месту у правом тренутку.

Мислим, ипак, да се нећу потрудити да напишем књигу, зато што нема никога ко би прочитао макар једну реч рукописа.

Фотографисање је занимљивије.

Сем тога, морам да распакујем алат за копање гроба, да саградим маузолеј и да урежем своје име у надгробни камен.

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

Приликом решавања сами уписујете црна поља. Број у загради показује колико их има у поједином реду.

ВОДОРАВНО: 1. Име и презиме глумице са слике – Ознака за дијаметар (1), **2.** Баштовани – Органи чула слуха (1), **3.** Модерна градска улица – Део руке (1), **4.** Гатање, врачање (мн.) – Жена брата или сина (1), **5.** Наводњавање (лат.) – Музичка ознака за тремоло (1), **6.** Ознака за ампер – Амерички глумац, Рајан (2), **7.** Графички радници – Саставна веза (1), **8.** Ознака за карат – Симбол натријума – Ауто-ознака за Урошевац (2), **9.** Зимски спорт – Показна заменица (1), **10.** Симбол кобалта – Крупно млевено жито, крупица (1), **11.** Позорница (0), **12.** Реч истог значења (0).

УСПРАВНО: 1. Индијанско племе у САД – Испад, изгред (1), **2.** Житељ Новаре у Италији – Укошени (1), **3.** Треске, отпаци од дрвета – Име певачице „Јуритмикса" Ленокс – Ауто-ознака за Тунис (2), **4.** Једна наша република – Грађевинска радна организација (скр.) (1), **5.** Житељи главног града Грчке – Лука у Алжиру (1), **6.** Домороци на Борнеу – Увијаји (1), **7.** Омладинска радна акција (скр.) – Илирски покрет (1), **8.** Симбол бизмута – Упишите: сј (1), **9.** Ознака за радијус – Доњи делови посуда (1), **10.** Свечана сала (1), **11.** Улични канализациони отвор (1), **12.** Наш новац (0).

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

ДВЕ ИСТЕ ВИЊЕТЕ

Која су два од четири доња цртежа потпуно иста?

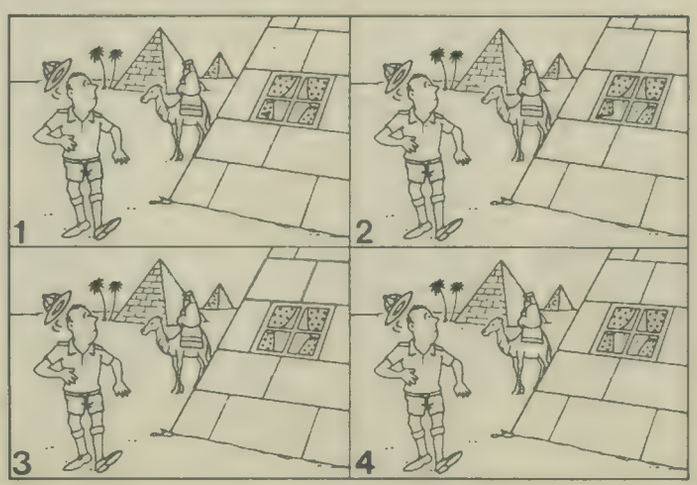

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

НАЈЧУДНИЈИ СЛЕПИ МИШ НИЈЕ – СЛЕП!

ЛЕТЕЋА ЛИСИЦА

У милијардерском нафташком Остину, главном граду Тексаса, живи преко 750 хиљада слепих мишева, више него у било ком другом граду на свету. Статистички: два летећа сисара по глави становника због чега Остин још називају престоницом слепих мишева. Омиљена забава Тексашана је да увече на обали реке Колорадо посматрају облаке виртуозних летача који лове инсекте. Није онда ни чудо што је у овом граду смештен и главни штаб Међународног комитета за заштиту слепих мишева.

За овакве институције постоји јак разлог: слепи миш је као врста угрожен, а игра изванредно важну улогу како у економији природе тако и у економији човека. Он је, у ствари, много бољи инсектицид од било ког хемијског средства, а научно је доказано да се учесталост маларије у неким пределима креће тачно у обрнутој сразмери према броју слепих мишева. Ни врсте које се хране искључиво биљкама нису мање важне – у неким областима оне преузимају улогу пчела Такав је афрички слепи миш с еполетама који на свом јеловнику има искључиво цвеће и воће опрашујући дрвеће у тропским шумама Африке Захваљујући савезу који је природа ковала миленијумима између ове животиње и биљака, посебно баобаба, прашуме су се сачувале све до данас. Међутим, овај љиљак крајње необичног изгледа и начина живота опрашује и друго дрвеће: банане, манго, смокве, хлебно дрво

Амерички зоолог Мерлин Татл из Остина провео је многе бесане ноћи вребајући каменом ове необичне пријатеље мрака. Резултат су ови изузетни снимци које и ми објављујемо и многе нове чињенице из живота овог миша које су запањиле научнике

Завежете ли слепом мишу очи, он ће и даље несметано летети не сударајући се с препрекама у ваздуху, али кад му затворите једно уво летеће укруг ударајући о предмете. Са оба запушена

Има беле еполете на раменима, а нема природни радар као сви његови ближи и даљи рођаци. Чисти је вегетаријанац, али једе искључиво наглавачке мада до сада није забележен ниједан једини случај да се у таквом немогућем положају загрцнуо. Научници га врло уважавају: без њега, тврде, афричке прашуме одавно би нестале

уха шишмиши готово да уопште не могу да лете... Ова чудна појава одавно је примећена али се није знао њен узрок. Много касније је утврђено да слепи мишеви имају природни радар: они у лету - испуштају ултразвучне таласе, релативно много јаче и од звука највећег авиона са елисом који достиже и 30.000 циклуса у секунди. Звучни таласи се приликом удара у препону, укључујући и инсекта у лету, одбијају назад до ушњака који их хвата својим изванредно сложеним ушима. Отуд се може објаснити како пола милиона слепих мишева, с распоном крила од 30 центиметара, могу лепршати у потпуној тами пећине без иједног јединог судара.

Афрички слепи миш с еполетама кога је проучавао Мерлин Татл нема, међутим, тај природни уређај већ се у свом беспрекорном акробатском лету, изводећи немогуће маневре и фигуре, руководи изванредним чулом вида!

Друга особеност: пошто једе са главом надоле има посебан орган који спречава да га сок не удави – чудну кесу са кружним мишићима коју може да затвори и на тај начин одвоји од дисајних путева. Изгледа да њу користи и за резерву ваздуха којом снабдева плућа док „усисава" воће!

В. М.

***ЕКСТРАВАГАНТАН ИЗГЛЕД** – Због дугачке њушке и усправних ушију афрички слепи миш добио је назив „летећа лисица". Мужјаци уз то с обе стране врата имају праменове дугих белих длака што ствара утисак да животиња има еполете. У време парења они их рашире да би привукли пажњу женки. Усне им изгледају прилично непријатно кад их испружене извију у неку врсту купе за усисавање. И језик им је нарочитог облика – њима буше плодове срчући сок из њих!*

***НЕ КРИЈЕ ЗАДОВОЉСТВО** – Миш са еполетама обожава зреле смокве. Кад спази округао и тако укусан плод, а то му је лако захваљујући оку соколовом и развијеном чулу мириса, један лепет крила, један угриз и више је не испушта. Сладокусац пушта да се она топи у његовим устима свердлајући дугачким језиком док не извуче и последњу капљицу сока. На крају не може да сакрије колико ужива!*

ЈА ♥ ПТТ

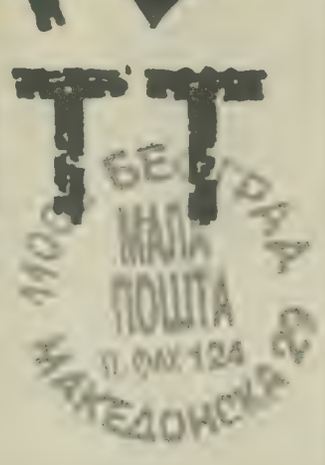

Уређује: Вито Недељковић

Непревазиђени Боначић

Који је наш кошаркаш светски рекордер у броју одиграних утакмица за репрезентацију?

СТОЈАН
Преспа

Спортиста који је највише пута био репрезентативац Југославије није био кошаркаш, већ ватерполиста Озрен Боначић. Боје југословенске репрезентације бранио је равно 244 пута и досад га није надмашио ниједан спортиста света.

Сви помало лажемо

Имам другарицу коју много волим, али ме код ње нервира што примећујем да ме често слаже, понекад потпуно непотребно, без разлога и неке личне користи. Како да схватим ово њено понашање јер ја сам особа која никад не лаже.

Д. Д.
Костолац

Амерички социолог Боб Голдштајн из Њујорка каже: „Ако мислите да никад не лажете, варате се. Свако од нас каже око хиљаду ситних лажи годишње. Обично их изговарамо да бисмо избегли свађу или да неког не бисмо повредили. Иначе, највећи 'лажови' су трговци, писци, глумци и политичари. Инжењери и научници најмање лажу".

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

БЕЛА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: Аница Добра, д, повртари, уши, авенија, длан, чарања, снаха, иригација, тр, а, О'нил, ецери, и, к, на, ур, ски, ови, цо, гриз, естрада, синоним.

ДВЕ ИСТЕ ВИЊЕТЕ: 1 и 3 (2 – различита завеса; 4 – седло камиле)

Наравно, ово и не мора да буде оправдање за твоју другарицу, али покушај пажљиво да јој укажеш на туману. За ово њено понашање разлог сигурно постоји и ако га заједнички отклоните, другарство ће бити још чвршће.

Бол болује бонсаи

Имам три патуљаста јапанска дрвета бонсаи, али о њима и њиховој нези мало знам. Треба ми помоћ јер су, изгледа, оболели. Једном опада лишће, а на другом се хвата нешто сјајно. Да ли има нека књига о бонсаију и где може да се купи?

ЛАЗА
Београд

Загребачка издавачка кућа „Знање" објавила је књигу „Бонсаи", али је у београдским књижарама већ дуже нема. Ових дана треба да се појави слично издање „Нолита".

За савет како да негујеш ово дрво најбоље је да се обратиш продавници егзотичног цвећа „Бонсаи" у улици 29. новембра број 2 у Београду.

Геолог или археолог?

Завршавам осми разред и желела бих да будем геолог или археолог, па ми реците у коју школу треба да се упишем да бих постала једно или друго.

БИЉАНА НЕШИЋ
Крушевац

После завршене основне школе треба да се упишеш у средњу Геолошко-техничку школу у Београду, Есад-Пашина 2. Кад њу завршиш, упиши Геолошки факултет. Ако завршиш студије, добићеш диплому геолога.

Да би постала археолог, треба да завршиш Филозофско-историјски факултет, групу за археологију. Услов за упис на ову катедру је завршена средња школа, најбоље друштвеног смера.

Сом, па још електрични

Чуо сам да постоји електрични сом, па бих желео да нешто напишете о њему.

МИКИ ЖИВАНОВ
Зрењанин

Једна од најзанимљивијих риба на свету електрични сом (malapterurus elektricus), који насељава тропска подручја централне Африке и долину Нила, убраја се по својој насртљивости у најратоборније рибе. Ова његова особина најочигледнија је кад се електрични сом стави у акваријум са рибама исте или друге врсте. Док су мање од 5 центиметара, ове необичне рибе понекад могу мирољубиво да живе у заједници, али чим мало одрасту почињу да се туку што значи да их треба држати одвојено од осталих риба.

Стари Египћани сматрали су електричног сома за изузетну рибу, па су његов лик урезивали на гробнице. Користили су га и за исхрану. Нека афричка племена једу га и данас, док многи сматрају да месо електричног сома штетно делује на здравље.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Дубравка Ковјанић, Светозара Марковића 26, 11000 Београд – 11 година, сакупља постере, воли музику, дружење и путовања.

Биљана Весковић, Исе Секицког 74, 25230 Кула – 11 година, сакупља салвете, значке, разгледнице и слике паса.

Негра Сердаревић, Штросмајерова 11, 76100 Брчко – 14 година, сакупља постере.

Радмила Бањковић, Сарајевска 10, 31000 Титово Ужице – 12 година, сакупља постере, салвете и марке.

Ирена Раичевић, 81304 Голубовци, Матагужи – 13 година, воли музику, спорт, путовања и дружења.

Иван Стојиловић, Сомборска 61/48, 18000 Ниш – 12 година, воли музику и сакупља постере.

Игор Басарић, Браће Радића 13, 24000 Суботица – 12 година, воли музику, сакупља марке, тренира хокеј.

Сњежана Новак, Франца Меринга 1, 41000 Загреб – 12 година, одговориће на сва писма.

Ана Предојевић, ЈНА 198, 34000 Крагујевац – 12 година, воли музику, спорт и путовања, сакупља постере.

Валентина Зечевић, Бјелиши бб, 85000 Бар – 14 година, навија за Црвену звезду.

Постоји само једна врста ове рибе и она има органе за стварање електричне енергије. Највећа до сада позната дужина електричног сома износи око 120 цм, а тежина око 23 кг.

Велики електрични сомови могу да створе напон и до 100 волти, а електрични набој празни се јаким ударом за којим следи неколико мањих. Ти удари служе му за хватање хране и за заштиту од непријатеља. Електричне ћелије овог сома су жлездастог порекла и смештене су одмах испод коже.

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

ДОБИТНИЦИ ПУТОВАЊА ЗА ДВЕ ОСОБЕ КОЈИ СУ У ДЕСЕТОМ КОЛУ ПРОНАШЛИ СРЕЋКУ „АМЕРИКА" СА НЕКОМ ОД ДОБИТНИХ ШИФАРА:

1. СНЕЖАНА ВУКОТИЋ. Војводе Степе 198. БЕОГРАД. ОКК 16
   – ГРЧКА. Кавала. 16 дана аутобусом
2. РАДОСЛАВ СТЕВАНОВИЋ. Београдска 8 део 10. СРЕМЧИЦА. ОКК 16
   – ГРЧКА. Кавала. 16 дана аутобусом
3. СВЕТЛАНА ВАЈОВИЋ. Јурија Гагарина 117. БЕОГРАД. ОКК16
   – ГРЧКА Кавала. 16 дана аутобусом
4. ЖАЛИЦА ПЈЕР. Томе Меџе 15. САРАЈЕВО. ОКК16
   – ГРЧКА. Кавала. 16 дана аутобусом
5. АЛЕКСАНДАР ШЕСТИЋ. Гоце Делчева 22. НОВИ БЕОГРАД. ОКК16
   – ГРЧКА. Кавала. 16 дана аутобусом
6. ГОРДАНА КОКАНОВИЋ. Браће Јерковића 217 Х. БЕОГРАД. ОКК16
   – ГРЧКА. Кавала. 16 дана аутобусом
7. ЖЕЉКО ВРАНИЋ. Гандијева 33а. НОВИ БЕОГРАД. ОКК16
   – ГРЧКА. Кавала. 16 дана аутобусом
8. СЛОБОДАНКА КУЗМАНОВА. III булевар 72. НОВИ БЕОГРАД. ОРА11
   – ГРЧКА. Атина. 11 дана авионом
9. СЛОБОДАН ЗДРАВКОВИЋ. Омладинских бригада 152. НОВИ БЕОГРАД. ОРКV
   – ГРЧКА. Кавоуир. 11 дана авионом
10. СВЕТИСЛАВ НЕДЕЉКОВИЋ. Карловачка 29. ЗЕМУН. ОРR11
    – ГРЧКА. Родос. 11 дана авионом
11. ЈЕЛЕНА ДМИОВИЋ. Пеђе Милосављевића 13/1. БЕЖАНИЈСКА КОСА – БЕОГРАД. ОЈА5.
    – ГРЧКА. Атина. 12 дана аутобусом
12. ЈЕЛЕНА СОРО. Д. Марковић 6. БЕОГРАД. ОЈКL5
    – ГРЧКА. Крф. Лефкас. 12 дана аутобусом
13. ДАНЕ ЂУКИЋ. Пере Велимировића 20 БЕОГРАД. ОЈIR6
    – ИТАЛИЈА. Римини. 13 дана аутобусом
14. ДАНИЦА ЦРЉЕНКО. Томе Брецља бб. ОБРОВАЦ. ОЈРМ5
    – ШПАНИЈА. Мајорка. 7 дана авионом
15. АНДРЕЈА ТОДОРОВИЋ. Бориса Кидрича 1. ВИТЕЗ. ОЈРА5
    – ПОРТУГАЛИЈА. Албуфеира. 7 дана авионом
16. АДАМ ЈОКСИМОВИЋ. М. Брковића Црног 8. РГОТИНА. ОЈВВ6
    – БЕЧИЋИ. хотел „Bellevue". 12 дана. сопствени превоз
17. ГОРДАНА ПРОДАНОВИЋ. Баје Секулића 56. БЕОГРАД ОЈZЈ 8
    – ЗЛАТИБОР. хотел „Југопетрол". 7 дана. сопствени превоз
18. НЕВЕН ПОПОВИЋ. Фуада Мишића 21. САРАЈЕВО. ОЈZЈ8
    – ЗЛАТИБОР. хотел „Југопетрол". 7 дана. сопствени превоз
19. МИЛЕНКО АШКИЋ. Бул. Лењина 81/8. НОВИ БЕОГРАД. ОЈКА6
    – КИПАР. Ајанапа. 12 дана авионом
20. СРЂАН ОБРАДОВИЋ. Партизанска 37. БЕОГРАД ОЈТН5
    – ТУНИС. Хамамет. 10 дана авионом
21. МИХАИЛО ПУПОВАЦ. Миријевски венац 49. БЕОГРАД ОДДДД
    – САД. Флорида. Walt Disney World. 7 дана авионом
22. ЈОВАН ПЕЈНОВИЋ. Џона Кенедија 26. НОВИ БЕОГРАД. ОZČ7
    ЗЛАТИБОР. седмодневни третман ЧИГОТА. сопствени превоз
23. ЗОРИЦА ПИКОЛИ. Јосипа Колумба 50. ВРШАЦ. ОZČ7
    – ЗЛАТИБОР. седмодневни третман ЧИГОТА. сопствени превоз
24. ВЕРА ИВКОВИЋ. Прва пруга 19. ЗЕМУН. ОZČ7
    – ЗЛАТИБОР. седмодневни третман ЧИГОТА. сопствени превоз
25. РАДА ПАРЕЗАНОВИЋ. Друга Грге Андријановића 3. КРЊАЧА. ОZČ7
    – ЗЛАТИБОР. седмодневни третман ЧИГОТА. сопствени превоз
26. ЗДРАВКО ЈОСИПОВИЋ. Пиротска 13. БЕОГРАД. ОZČ7
    – ЗЛАТИБОР. седмодневни третман ЧИГОТА. сопствени превоз

● Због великог броја имена. добитнике скејтборда не објављујемо.

ДОБИТНИЦИ НАГРАДА „ИГРЕ ИЗНЕНАЂЕЊА" ДЕСЕТОГ КОЛА (КУПОН БРОЈ 10)

У присуству комисије НИП „Политика" награде је извукла СЛОБОДАНКА ДЕЛИБАШИЋ, сарадник у листу „Микијев забавник".

Награде су добили:

1. **УРОШ КЛАНШЕК, Р. Бошковића 26, СПЛИТ:**
   ГРЧКА, Кавала, 16 дана, аутобусом
2. **ИВАН ТОМИЋ, Карађорђева 30/19, СМЕДЕРЕВО:**
   ГРЧКА, Кавала, 16 дана аутобусом
3. **МАРКО ГАРДИЈАН, Гредице 4, ЗАГРЕБ:**
   ГРЧКА, Кавала, 16 дана аутобусом
4. **АЛМИР МЕШИЋ, Ц. Биједића 14А, БУГОЈНО:**
   ТУРСКА, Ајвалик, 13 дана аутобусом
5. **МЕРАН ЛУКИЋ, Б. Петровића 15, ИВАЊИЦА:**
   КИПАР, Ајанапа, 12 дана авионом
6. **МИЛАНКА ПАНЕВА, Благе Илиев-Гуне 16/I/10, КУМАНОВО:**
   БУДВА, приватан смештај, I категорија, 12 дана, сопствени превоз
7. **ЈЕЛЕНА ШУША, М. Лубудовића 85, ЛАЗАРЕВАЦ:**
   БУДВА, приватан смештај, I категорија, 12 дана, сопствени превоз
8. **МИЛЕНА МИРКОВИЋ, 11432 ДРУГОВАЦ:**
   ПЕТРОВАЦ, приватан смештај, I категорија, 12 дана, сопствени превоз
9. **БИЉАНА НАУМОСКА, М. Тита 109, ПРИЛЕП:**
   ПЕТРОВАЦ, приватан смештај, I категорија, 12 дана, сопствени превоз
10. **ТИЈАНА ПОПОВИЋ, Бингенска Д/I, ст.7, ПРИЗРЕН:**
    ПЕТРОВАЦ, хотел „Castellastva", 12 дана, сопствени превоз
11. **МИРОСЛАВ ЖИВКОВИЋ, М. Тита 71, ЋУПРИЈА:**
    ТУНИС, Хамамет, 10 дана авионом

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2066

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „Политика"
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кецић

Уредник стрипа
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 129,00 динара, тромесечна 387,00 динара, полугодишња 774,00 динара, годишња 1.548,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 258,00 динара, тромесечна 774,00 динара, полугодишња 1.548,00 динара, годишња 3.096,00 динара. Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ГОДИШЊА:

САД	USD	139.–
СР НЕМАЧКА	DEM	237.–
ШВЕДСКА	SEK	852.–
ФРАНЦУСКА	FRF	807.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	202.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала, „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054, уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампање ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа

КУПАЋИ КОСТИМ И КАПА

ОДЕЛО СА МАРАМОМ ЗА ИЗЛЕТ

ЦИЦУ ЗАЛЕПИТЕ НА КАРТОН И ИСЕЦИТЕ

Цицин кутак

ОБУЦИТЕ ЦИЦУ

ПРОСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА

СЛАМНАТИ ШЕШИР

РОК ЕН РОЛ ХАЉИНА

БАДЕМАНТИЛ

ПОПОДНЕВНИ ЛЕТЊИ МОДЕЛ СА КАПОМ

1. Reversal of Fortune – Коло среће, (1990), САД. Редитељ: Барби Шредер, главне улоге: Џереми Ајронс, Глен Клоус, Рон Силвер, трајање: 107 минута.

Већ другу годину заредом „Оскар" за најбољу мушку улогу одлази у Велику Британију. Прошле године (прилично изненађујући) победник је био Данијел Деј Луис, а ове је награду однео Џереми Ајронс, глумац који је већ дуго у самом врху, али звезде су до сада увек биле наклоњеније другима. У филму „Коло среће" он игра Клауса фон Бјулоуа, декадентног и хладног аристократу који је оптужен да је проузроковао коматозно стање своје супруге Сани, богаташице склоне алкохолу и дрогама. Иако га суд на крају проглашава невиним, питање његове кривице никада није сасвим разјашњено (реч је о истинитом догађају).

2. Mr. Frost – Господин Фрост, (1990), Велика Британија/Француска. Редитељ: Филип Сетбон, главне улоге: Џеф Голдблум, Алан Бејтс, Кети Бејкер, трајање: 102 минута.

Истражујући крајње необичан случај убиства, инспектор Детвајлер открива да је убица, отмени странац који се представља као господин Фрост, у ствари, сам Ђаво! Наравно, колеге га због тог „открића" проглашавају суманутим и он напушта службу, а Фрост, из неких својих разлога, без икаквог опирања одлази у затвор. Неколико година касније пребацују га у психијатријску болницу јер од хапшења није проговорио ниједну једину реч – и он тек тада почиње да показује своју моћ.

3. Desperate Hours – Часови очаја, (1990), САД. Редитељ: Мајкл Ћимино, главне улоге: Мики Рурк, Ентони Хопкинс, Кели Линч, Мими Роџерс, трајање: 105 минута.

Шести филм Мајкла Ћимина, редитеља који је својевремено одушевио публику и критику „Ловцем на јелене", али их је зато свим својим наредним филмовима (а посебно „Вратима раја" и „Сицилијанцем") углавном разочарао и тако стекао врло лош глас међу холивудским продуцентима. „Часови очаја" су, дакле, нова прилика за његов повратак и због тога је ту већ проверена прича (реч је о римејку истоименог филма Вилијама Вајлера са Хемфријем Богартом и Фредериком Марчом у главним улогама), као и проверена екипа глумаца. После бега из затвора Мајкл и Ненси (девојка која му је адвокат али и помоћник у бекству) привремено се склањају у кућу Џима и Норе Корнел. Мајкл обећава да се никоме неће ништа догодити уколико се буду слушала његова наређења, али Џим ипак одлучује да му се супротстави.

4. Mermaids – Сирене, (1990), САД. Редитељ: Ричард Бенџамин, главне улоге: Шер, Боб Хоскинс, Винона Рајдер, трајање: 109 минута.

Прича о госпођи Флакс која се са своје две кћерке Шарлотом и Кејт непрекидно сели из града у град јер на тај начин она решава све невоље са којима се суочава. У једном од тих градова упознаје Луа, дебељушкастог, прћелавог трговца обућом, који јој потпуно одговара, али будући да су јој се кћерке превише везале за њега, за њу нема дилеме – ствари треба поново спаковати. Истовремено, њена старија кћерка Шарлота доживљава прву љубав.

Ово је први филм у коме се Шер појавила после „Оскара" освојеног за главну женску улогу у „Месечини" Нормана Џуисона (1987).

5. The Grifters – Коцкари, (1990), САД. Редитељ: Стивен Фрирс, главне улоге: Џон Кусак, Анђелика Хјустон, Анета Бенинг, трајање 115 минута.

Придружујући се општој помами за књигама Џима Томпсона, америчког култ писца кримића (кога неки критичари пореде чак са Достојевским, Милером и Селином), Стивен Фрирс је снимио „Коцкаре", мрачну причу о љубави, страсти, злочину, преварама и Едиповом комплексу. Прошле године снимљена су чак три филма по Томпсоновим књигама: „After Dark, My Sweet" Џејмса Фолија, „The Kill-Off" Меги Гринвалд и, већ поменути, „The Grifters" Стивена Фрирса, а још толико их је у припреми. Џим Томпсон је, иначе, умро пре тринаест година и, као што то обично бива, за живота није био много цењен.

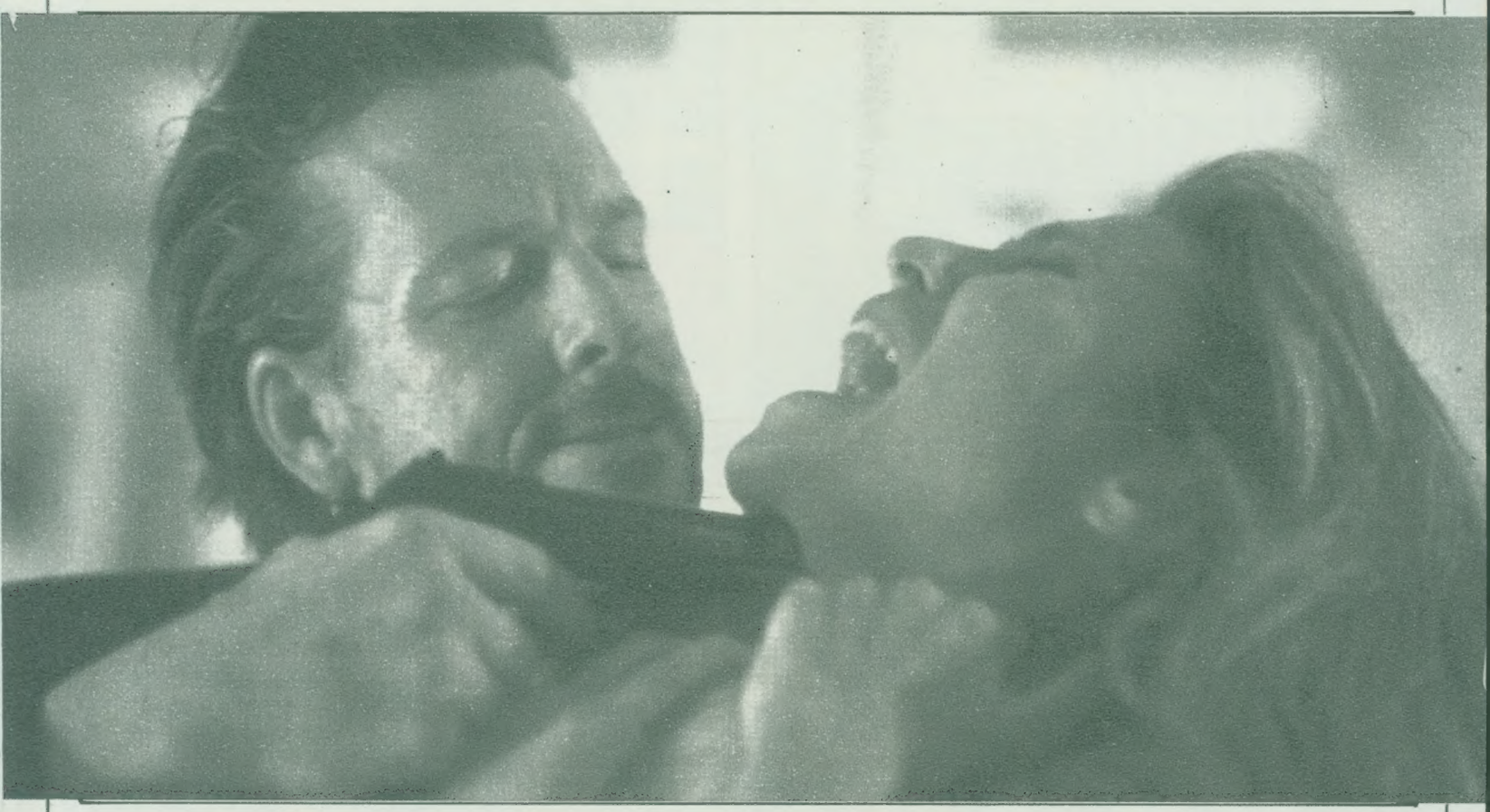

Мики Рурк и Мими Роџерс у сцени из филма „Часови очаја" Мајкла Ћимина

WALT DISNEY
МИКИ
ХЕЈ, МИКИ, ШТА ТИ ЈЕ ТО?
КУПИО САМ КУЋНИ КОМПЈУТЕР!
ЗАБОГА, МИКИ, ЈЕ Л' ТИ МИСЛИШ ДА ЋЕШ УСПЕТИ ДА СЕ СНАЂЕШ СА ТОМ МАШИНОМ?
НАРАВНО ДА ХОЋУ! ПРОДАВАЦ ЈЕ РЕКАО ДА ЧАК И ДЕТЕ УМЕ ДА РАДИ СА ЊИМ!
КАСНИЈЕ...
ОПЕТ НИШТА!
ЈОШ МАЛО КАСНИЈЕ...
ЈОШ НИШТА!
©1990 The Walt Disney Company
All Rights Reserved
ЈОШ КАСНИ-ЈЕ...
ПРЕДА-ЈЕМ СЕ!
ЕЈ! ЧЕКАЈ! ЗНАМ КО ЋЕ НАМ ПОМОЋИ!
ЛЕПО ТИ ЈЕ ПРО-ДАВАЦ РЕКАО -ЧАК И ДЕТЕ УМЕ ДА РАДИ СА ЊИМ!
ЧАК! ЧАК! ЧАК! ЧАК! ЧАК! ЧАК!
11-4
Distributed by King Features Syndicate